

PATVIRTINTA
AB „Lietuvos geležinkeliai“
Verslo atsparumo direktorius
2026 m. _____ d. sprendimu Nr.

AB „LIETUVOS GELEŽINKELIAI“ ĮMONIŲ GRUPĖS ANTI-KORUPCINĖS VADYBOS SISTEMOS VADOVAS

Vilnius,
2026

TURINYS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS	4
1.1. Antikorupcinės vadybos sistemos esmė	4
1.2. Antikorupcinės vadybos sistemos vadovo tikslai.....	4
2. SĄVOKOS IR TERMINAI.....	4
3. LTG ĮMONIŲ GRUPĖS KONTEKSTAS	6
3.1. LTG įmonių grupės ir jos konteksto suvokimas.....	6
3.2. Suinteresuotų šalių lūkesčiai	7
3.3. Antikorupcinės vadybos sistemos apimtis.....	7
3.4. Antikorupcinė vadybos sistemos veikimas.....	8
3.5. Korupcijos rizikos valdymo paskirtis	8
4. LYDERYSTĖ.....	8
4.1. Vadovavimas ir įsipareigojimai	8
4.2. Antikorupcinė kultūra ir jos puoselėjimas	10
4.3. Konsultavimasis su darbuotojais ir kitomis šalimis	13
4.4. Deleguotas sprendimų priėmimas	13
4.5. Antikorupciniai tikslai	13
5. PLANAVIMAS.....	14
5.1. Korupcijos rizikos vertinimas ir rizikų identifikavimas	14
5.2. Rizikų valdymas	16
5.3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas kaip vienas iš rizikos valdymo veiksmų	16
5.3.1. Veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvertinimas .	17
5.3.2. Motyvuotos išvados dėl veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, surašymas	17
5.3.3. Motyvuotoje išvadoje dėl veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvardintų priemonių įgyvendinimas	18
5.4. Korupcijos rizikos analizės išvadų valdymas	19
5.5. Korupcijos prevencijos veiksmų planavimas.....	19
5.6. Atsparumo korupcijai lygio nustatymas.....	19
5.7. Vidaus teisės aktų antikorupcinis vertinimas.....	19
6. PALAIKYMAS.....	19
6.1. Išteklių	19
6.2. Įdarbinimas.....	20
6.3. Kompetencijų nustatymas atitikties funkcijos vykdytojui.....	20
6.4. Antikorupcinės atitikties patvirtinimas	21
6.5. Atlygio sistemos vertinimas korupcijos rizikos požiūriu	21
7. KOMUNIKACIJA.....	21
7.1. Darbuotojų sąmoningumas ir mokymas.....	21

7.2. Dokumentuota informacija	22
7.2.1. Tiksliniai teisės aktai, susiję su antikorupcine vadybos sistema	22
7.3. Ataskaitų rengimas	23
8. VEIKIMAS	23
8.1. Pagrindinės įgyvendinamų atsparumo korupcijai priemonių kryptys	23
8.2. LTG įmonių grupėje taikomos šios pagrindinės atsparumo korupcijos priemonės:	24
8.2.1. Pranešimų apie sukčiavimo, korupcinio pobūdžio ar kitus neteisėtus darbuotojų veiksmus priėmimas	24
8.2.2. Sukčiavimo ir kitokio korupcinio pobūdžio atvejų tyrimas	24
8.2.3. Stropus patikrinimas	25
8.2.3.1. Veiklos partnerių patikimumo vertinimas	26
8.2.3.2. Asmenų, siekiančių eiti pareigas, patikimumo tikrinimas	27
8.2.4. Anketinės apklausos ir tyrimai	27
8.2.5. Viešųjų ir privačių interesų deklaravimas ir interesų konfliktų valdymas	28
8.2.6. Dovanų teikimas ir gavimas	28
8.2.7. Taikomos finansinio pobūdžio priemonės	29
8.2.8. Prevencijos priemonės, taikomos pirkimuose ir sutarčių vykdyme	29
8.2.9. Lobistinės veiklos skaidrumas	31
9. TIKRINIMAS (VEIKSMINGUMO VERTINIMAS)	31
9.1. Tikrinimo būdai	31
9.2. Tiesioginė visų lygių vadovų atsakomybė ir vykdoma pavaldžių darbuotojų kontrolė	32
9.3. LTG Skaidrumas vykdomi kontrolės veiksmai	32
9.4. Antikorupcinės vadybos sistemos veikimo tikrinimai (auditai)	33
9.5. Antikorupcinės vadybos sistemos tinkamumo, pakankamumo ir rezultatyvumo vertinimai (vadovybės vertinamosios analizės ir stebėseną)	33
10. TOBULINIMAS	34
10.1. Neatitikčių identifikavimas	34
10.2. Antikorupcinės vadybos sistemos tobulinimas	35
10.3. Antikorupcinės vadybos sistemos pokyčių valdymas	36
11. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS	36

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Antikorupcinės vadybos sistemos esmė

Patikima ir brandi įmonė ir jos aplinka yra kiekvieno darbuotojo lūkestis. Todėl kuriant tokią organizaciją, svarbus kiekvieno jos nario skaidrus ir atsakingas veikimas. Atsakingas kiekvieno įmonės darbuotojo požiūris mums leidžia pasitikėti ne tik vienas kitu, bet ir kartu suformuoti skaidriai ir sklandžiai veikiančią, turinčią nepriekaištingą reputaciją įmonę.

LTG įmonių grupė, siekdama pateisinti valstybės lūkesčius atsparumo korupcijai srityje ir atsižvelgdama į didėjančią visuomenės aktyvumą vertinant institucijų bei įmonių veiklos rezultatus, savo veikloje diegia antikorupcinę vadybos sistemą. Ja siekiama užtikrinti aiškesnius ir skaidresnius veiklos procesus bei jų rezultatus, nustatyti konkrečias atsparumo korupcijai priemones ir apibrėžti aiškų jų įgyvendinimo mechanizmą.

Antikorupcinė vadybos sistema – sistema kompleksinių LTG įmonių grupės priemonių (teisės aktų, procesų, veiksmų ir kt.), kuriomis siekiama valdyti LTG įmonių grupės korupcijos rizikas. Šios priemonės apima korupcijos rizikų identifikavimą, jų analizę, vertinimą bei valdymą ir stebėseną, taip pat ir taikomų priemonių veiksmingumo vertinimą, visus veiksmus, kuriais kuriama atspari korupcijai aplinka.

LTG įmonių grupės visų lygių vadovybė ir darbuotojai įsipareigoja aktyviai formuoti skaidrią ir atsparią korupcijai aplinką.

1.2. Antikorupcinės vadybos sistemos vadovo tikslai

Pagrindinis Vadovo tikslas – nustatyti LTG įmonių grupėje taikomų atsparumo korupcijai kompleksinių priemonių veikimo mechanizmą, apimančią priemonių planavimo ir įgyvendinimo ypatumus ir tvarką, įgyvendinančių ir koordinuojančių subjektų atsakomybę siekiant sukurti tvarią antikorupcinę aplinką.

Vadovas – tai dokumentas, įtvirtinantis LTG įmonių grupės nulinės tolerancijos korupcijai principą, apibrėžiantis tikslines priemones, kuriomis valdomos korupcijos rizikos LTG įmonių grupėje, nustatantis antikorupcinės vadybos sistemos veikimo mechanizmą ir konkrečių atsparumo korupcijai priemonių taikymo ypatumus.

Vadovas parengtas vadovaujantis tarptautiniu standartu ISO 37001:2025 „Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“, LR teisės aktų reikalavimais, taip pat LTG įmonių grupės Atsparumo korupcijai politikos nuostatomis.

2. SĄVOKOS IR TERMINAI

Sąvoka	Apibrėžimas
AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupė (LTG įmonių grupė)	Įmonių grupė, kurią sudaro LTG ir jos tiesiogiai bei netiesiogiai kontroliuojami juridiniai asmenys.
Antikorupcinės vadybos sistema	Tai atliekamų veiksmų ir taikomų priemonių kompleksas, atitinkantis tarptautinio standarto ISO 37001:2025 „Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“ reikalavimus, skirtas įgyvendinti atsparumo korupcijai priemones.
Didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė	Tai vertinimu atliktas spėjimas dėl didelį susirūpinimą keliančių veiklos sričių, kuriose pagrįstai tikėtinas padidintas korupcijos atvejų pavojus.
Grėsmė	Bet kokia neigiamo poveikio pasekmė ar šaltinis.
Aukščiausioji vadovybė	LTG generalinis direktorius arba jo įgaliotas asmuo ir Valdymo komanda, o Veiklos vienetuose – generalinis direktorius (vadovas) ir jo vadovaujama valdymo komanda.
Valdymo organas	LTG valdyba ir jos sudarytas Audito komitetas, vykduantys antikorupcinės vadybos sistemos priežiūrą.

Sukčiavimas	Tyčinis apgaulingas veiksmas ar neveikimas, kuriuo siekiama neteisėtos finansinės ar kitokios naudos ir daroma arba gali būti padaryta žala LTG įmonių grupei.
Organizacinis interesas	LTG įmonių grupės padalinio, komandos ar Veiklos vieneto interesas, galintis tiesiogiai ar netiesiogiai kirstis su platesnės LTG įmonių grupės interesais ir sukelti interesų konfliktą.
Rizikos savininkas	Veiklos vadovas arba proceso savininkas, turintis įgaliojimus ir galutinę atsakomybę už konkrečios korupcijos rizikos valdymą.
Atsparumo korupcijai lygis (AKL)	Dydis, rodantis, kiek ir kokių korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių yra įdiegta, jų diegimo kokybę, praktinį pritaikomumą ir pasiektus rezultatus. Nustatomas Vyriausybės patvirtinta tvarka.
KRI	Pagrindinis rizikos rodiklis, signalizuojantis apie korupcijos rizikos lygio ar rizikos aplinkos pokytį.
KPI	Veiklos atlikimo ar rezultato rodiklis, naudojamas atsparumo korupcijai priemonių įgyvendinimui ir veiksmingumui vertinti.
Lobistinė veikla	Veikla, kaip ji apibrėžta LR lobistinės veiklos įstatyme, kuria siekiama daryti įtaką LTG įmonių grupėje ar valstybės institucijose rengiamiems ar priimamiems sprendimams.
Kandidatas	Fizinis asmuo (LR ir ne LR pilietis), siekiantis eiti Sąraše numatytas pareigas LTG įmonių grupėje. Kandidatas yra ir LTG įmonių grupės darbuotojas, kuris vidinės karjeros būdu siekia eiti Sąraše numatytas pareigas LTG įmonių grupėje. Šio proceso nustatyta tvarka LTG įmonių grupės darbuotojų, siekiančių eiti Sąraše numatytas pareigas LTG įmonių grupėje, patikimumo patikrinimas vykdomas, jei šie asmenys nebuvo tikrinti jų priėmimo į darbą metu arba patikra buvo atlikta vėliau nei prieš metus. Patikimumo patikrinimo metu surinkti LTG neįdarbinto Kandidato asmens duomenys saugomi tris mėnesius po atrankos pabaigos Patikimumo patikrinimo metu surinkti LTG įdarbinto Kandidato asmens duomenys saugomi darbo santykių laikotarpi.
Korupcija	Piktnaudžiavimas pareiginiiais įgaliojimais siekiant naudos sau ar kitam asmeniui viešajame ar privačiame sektoriuje.
Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas	Nuoseklus įvairių būdų ir priemonių taikymas numatytais etapais, siekiant nustatyti korupcijos rizikos veiksnus.
Korupcijos rizikos veiksniai	Sąlygos, įvykiai ir aplinkybės, galinčios sudaryti prielaidas korupcijai.
LTG	AB „Lietuvos geležinkeliai“
LTG Skaidrumas	Centralizuota LTG įmonių grupės antrosios linijos valdymo, metodologinė, priežiūros ir sprendimų funkcija skaidrumo srityje.
LTG Kompetencijų centras (LTG KC)	Centralizuota I gynybos linijos funkcija, pagal LTG Skaidrumo nustatytas metodikas ir pavedimus teikianti Veiklos vienetams centralizuotas skaidrumo paslaugas: patikras, duomenų analizę, tyrimų faktinių aplinkybių nustatymą, registrų administravimą, mokymus ir kitas specializuotas užduotis.
LR	Lietuvos Respublika
Motyvuota išvada dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo	Dokumentas, surašomas atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą tose LTG įmonių grupės veiklos srityse, kuriose gali egzistuoti korupcijos pasireiškimo tikimybė
Neatitiktis	Konkrečioje veiklos srityje nustatytas esamos ir turimos būti situacijos disbalansas.

Rizika	Nepageidaujamo įvykio, atsirandančio dėl grėsmės, tikimybė, kuris užkerta kelią LTG įmonių grupei įgyvendinti savo tikslus.
Rizikos veiksniai	Korupcijos priežastys, kodėl rizika gali įvykti LTG įmonių grupėje.
SM	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija.
STT	Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba.
VV su specializuota atitikties užtikrinimo funkcija	I gynybos linijos vietinė komanda arba atsakingas asmuo veiklos vienetė, koordinuojantis Politikos įgyvendinimą ir palaikantis rizikos savininkus, tačiau jų nepakeičiantis.
Tikrintojas	UAB "Kompetencijų centras" Saugos funkcijos darbuotojas, vykdamas korupcijos prevencijos atitikties funkcijos užduotis, įgyvendinant atsparios korupcijai aplinkos kūrimą.
Tikrinamų pareigų sąrašai	AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupės pareigų, kurias asmeniui siekiant eiti, atliekamas patikimumo patikrinimas, sąrašas, tvirtinamas LTG generalinio direktoriaus arba jo įgalioto asmens ir LTG pareigų, kurias asmeniui siekiant eiti arba einant, turi būti atliekamas jo patikimumo tikrinimas, sąrašas, tvirtinamas LR susisiekimo ministro.
Registras	Vidaus sistemose esantis registras, kuriame fiksuojama informacija susijusi su korupcijos prevencijos įgyvendinimo priemonėmis, kaip kandidatų patikros registras, dovanų registras, nusišalinimo registras ir pan.
Vadovas	Antikorupcinės vadybos sistemos vadovas
Veiklos partneris	Juridinis ar fizinis asmuo su kuriuo LTG įmonių grupės įmonė turi sandorį arba planuoja sudaryti sandorį su kitais subjektais, su kuriais bendradarbiaujama sudaromu arba sudarytų sutarčių pagrindu.
VV	AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupei priklausanti įmonė – veiklos vienetė, išskyrus LTG
VRM	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija
VSD	Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas

3. LTG ĮMONIŲ GRUPĖS KONTEKSTAS

3.1. LTG įmonių grupės ir jos konteksto suvokimas

LTG įmonių grupė yra valstybės kapitalo valdoma, didžiausia Baltijos šalyse krovinių, keleivių vežimo ir infrastruktūros valdymo įmonių grupė. Ją sudaro LTG ir jos tiesiogiai ir netiesiogiai kontroliuojami juridiniai asmenys. Akcininko teises ir pareigas įgyvendina SM. LTG stiprina strategines partnerystes tarp Lietuvos ir kitų šalių – Lenkijos, Vokietijos, kitų Vakarų Europos šalių, Ukrainos.

Pagrindinis LTG veiklos tikslas yra socialinės atsakomybės grindžiamas skaidrus ir efektyvus patronuojančiosios bendrovės funkcijų vykdymas, siekiant įmonių grupės veiklos strategijų įgyvendinimo užtikrinimo, ilgalaikės vertės augimo, efektyvumo ir konkurencingumo didinimo, atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo, finansinių ir kapitalo grąžos rodiklių gerinimo, racionalaus ir efektyvaus lėšų, turto ir kitų išteklių panaudojimo, naudos akcininkui ir akcininko turtinių interesų užtikrinimo. Pagrindinės LTG veiklos kryptys:

a) įmonių grupės veiklos strategijos, gairių, valdymo principų ar kitų rekomendacinio pobūdžio taisyklių, taip pat konkrečių sričių politikų formavimas ir nustatymas;

b) įmonių grupės vykdomų veiklų koordinavimas laikantis viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklos skaidrumo, nešališkumo ir nepriklausomumo nuo geležinkelio įmonių (vežėjų) reikalavimų, veiklų analizė ir vystymas, naujų veiklų plėtra;

c) įsipareigojimas prisidėti prie bendro Europos Sąjungos siekio ir iki 2050 metų tapti klimato kaitai neutralia organizacija;

d) valdymo paslaugų teikimas LTG įmonių grupės įmonėms ir jų atstovavimas;

e) LTG įmonių grupės išdo valdymas;

f) įmonių grupės įmonių akcininko – SM – interesų, teisių ir pareigų įgyvendinimas.

LTG kaip patronuojanti įmonė, vadovaudamasi korporatyvinio valdymo principais, LTG įmonių grupėje koordinuoja išdo ir finansų, turto valdymo, teisės ir atitikties, saugos valdymo, rizikų valdymo ir atitikties, personalo, komunikacijos, vidaus audito, informacinių technologijų ir kitas sritis. LTG taip pat pritaria dukterinių bendrovių veiklos strategijoms ir pagrindinėms kryptims, tvirtina veiklos sričių politikas, kuriomis dukterinės įmonės privalo vadovautis vykdydamos veiklą.

Vienintelio LTG akcininko teises ir pareigas įgyvendina SM, kuri priima esminius sprendimus, susijusius su strateginių kryptų nustatymu, nuosavybės teisių ir pareigų įgyvendinimu. LTG įmonių grupės rezultatai pateikiami SM kaip akcininkui.

LTG įmonių grupės veiklos partneriai yra klientai, rangovai, subrangovai, tiekėjai, konsultantai ir kt. Pagrindiniai Bendrovės veiklos partneriai yra registruoti Lenkijoje, Vokietijoje, kituose Vakarų Europos valstybėse, Ukrainoje.

LTG įmonių grupė savo veikloje vadovaujasi LR Konstitucija, LR civiliniu kodeksu, LR akcinių bendrovių įstatymu, LR Vyriausybės nutarimais, kitais teisės aktais, LTG valdymo organų sprendimais.

LTG įmonių grupėje sprendimų priėmimo įgaliojimai deleguojami pagal patvirtintus įgaliojimų ir tvirtinimo lygių dokumentus. Sritis, kuriose deleguoti įgaliojimai kelia didesnę nei mažą korupcijos riziką, nustatomos atliekant korupcijos rizikos vertinimą.

LTG įmonių grupės veikla susijusi su nuolatine sąveika su viešojo sektoriaus institucijomis ir jų atstovais, įskaitant Susisiekimo ministeriją, Lietuvos transporto saugos administraciją, muitinę, pasienio tarnybas, aplinkosaugos ir statybos priežiūros institucijas bei leidimus ir sertifikatus išduodančias įstaigas. Ši sąveika laikoma padidintos korupcijos rizikos aplinkybe.

Vertinant antikorupcinės vadybos sistemos aplinkybes nustatyta, kad klimato kaita yra aktuali LTG įmonių grupės antikorupcinės vadybos sistemos aplinkybė. Žaliosios pertvarkos, Europos Sąjungos lėšomis finansuojamų projektų (įskaitant Rail Baltica), atsinaujinančių energijos išteklių ir elektrifikacijos srityse didėja pirkimų apimtys, paramos skirstymas ir sąveika su reguliuotojais, todėl šiose srityse taikomos sustiprintos korupcijos rizikos valdymo priemonės.

3.2. Suinteresuotų šalių lūkesčiai

Antikorupcinė vadybos sistema veikia atsižvelgiant į suinteresuotų asmenų lūkesčius:

- LTG įmonių grupės akcininko – valstybės atstovaujamos SM lūkesčius;
- Priežiūros institucijų lūkesčius;
- Veiklos partnerių ir klientų lūkesčius;
- Darbuotojų lūkesčius;
- Investuotojų lūkesčius;
- Profesinių sąjungų lūkesčius;
- Visuomenės lūkesčius.

LTG įmonių grupė siekia tinkamai ir laiku reaguoti į suinteresuotų šalių lūkesčių pokyčius, išorės ir vidaus veiksniais, keisdama antikorupcinės vadybos sistemos kryptį ir (ar) apimtį.

Suinteresuotų šalių reikalavimai skirstomi į privalomus, nustatytus teisės aktuose ir akcininko lūkesčių rašte, ir neprivalomus lūkesčius. Per antikorupcinę vadybos sistemą įgyvendinami visi privalomi reikalavimai, o teisės aktais nenustatyti neprivalomi lūkesčiai įgyvendinami atsižvelgiant į jų aktualumą ir turimus išteklius. Suinteresuotų šalių reikalavimų sąrašas peržiūrimas kartą per metus kartu su korupcijos rizikos vertinimu.

3.3. Antikorupcinės vadybos sistemos apimtis

Antikorupcinė vadybos sistema apima šias LTG įmonių grupės mastu vykdomas veiklas:

- Korporatyvinį valdymą (vidaus administravimą, turto valdymą, personalą, pirkimus ir kt.);
- Korupcijos rizikos veiksnių ir korupcijos rizikos identifikavimą ir valdymą;
- Stropų veiklos partnerių ir kandidatų patikimumo patikrinimą; Stropų sandorių, projektų ir veiklų patikrinimą;
- Dovanų ir kitokio svetingumo valdymą;
- Interesų konfliktų valdymą (privačių interesų deklaravimą, nusišalinimą nuo pareigų, kurias einant kyla interesų konfliktas, organizacinių interesų valdymą);

- Pranešimų apie pažeidimus kanalų administravimą;
- Sukčiavimo, korupcinio ar kitokio pobūdžio pažeidimo atvejų išaiškinimą;
- Kitus korupcijos prevencinius veiksmus (rekomendacijas, siūlymus dėl atsparumo korupcijai tobulinimo, komunikaciją, darbuotojų švietimą ir kt.);
- Sukčiavimo prevenciją ir nustatymą;
- Susijusių šalių sandorių ir jų rizikų valdymą;
- Skaidrų sprendimų priėmimą ir įgaliojimų delegavimą;
- Lobistinės veiklos skaidrumo užtikrinimą;
- Elgesio ir etikos standartų laikymosi priežiūrą.

3.4. Antikorupcinė vadybos sistemos veikimas

LTG Skaidrumas nustato, dokumentuoja, įgyvendina, prižiūri, nuolat analizuoja ir vertina, esant poreikiui, tobulina antikorupcinę vadybos sistemą, įskaitant visus procesus ir jų tarpusavio sąveikas.

Antikorupcinę vadybos sistemą sudaro korupcijos rizikos valdymo, taip pat korupcijos prevencijos, nustatymo ir atsakomosios priemonės.

3.5. Korupcijos rizikos valdymo paskirtis

Siekiant išvengti korupcinio pobūdžio veikų pasireiškimo ir pritaikyti efektyvias ir pamatuotas priemones LTG įmonių grupėje yra atliekamas korupcijos rizikos vertinimas. Korupcijos rizikos vertinimas apima vidaus kontrolės sistemos mechanizmų įvairovę, kuriuos LTG įmonių grupė naudoja nustatydamą tam tikrų korupcijos formų tikimybę (grupės viduje ar sąveikoje su išore) ir šios korupcijos formos galimą poveikį. Vertinimu siekiama korupcijos pasireiškimą stabdančių tikslų:

- nustatyti ir įvertinti LTG įmonių grupės veiklos srities korupcijos rizikos veiksnius ir juos lemiančias priežastis;
- parengti rekomendacijas dėl su korupcija susijusių grėsmių valdymo;
- pateikti pasiūlymus dėl LTG įmonių grupės korupcijos prevencijos įgyvendinimo priemonių plano turinio.

4. LYDERYSTĖ

4.1. Vadovavimas ir įsipareigojimai

LTG, VV vadovų, LTG ir VV valdybų vaidmuo antikorupcinėje vadybos sistemoje yra numatytas Atsparumo korupcijai politikoje, su kuria supažindinami visi LTG įmonių grupės darbuotojai ir kuri skelbiama LTG interneto svetainėje www.ltg.lt

LTG valdyba: a) tvirtina Atsparumo korupcijai ir Skaidrumo politikas; b) užtikrina, kad politikos derėtų su LTG strategija; c) ne rečiau kaip kartą per metus gauna ir nagrinėja informaciją apie antikorupcinės vadybos sistemos turinį ir veikimą; d) reikalauja skirti pakankamus ir tinkamus išteklius antikorupcinei vadybos sistemai veikti; e) prižiūri, kaip aukščiausioji vadovybė įgyvendina antikorupcinę vadybos sistemą, ir vertina jos rezultatyvumą.

LTG valdyba toliau šiame Vadove numatytais būdais atlieka LTG įmonių grupės vykdomos atsparumo korupcijai veiklos vertinamąją analizę ir stebėseną, teikia rekomendacijas ir siūlymus dėl antikorupcinės vadybos sistemos tobulinimo. Pagal poreikį vertinamąją analizę gali atlikti VV valdybos (žr. priedą Nr. 1).

LTG generalinis direktorius arba jo įgaliotas asmuo, VV generaliniai direktoriai yra atsakingi už įgyvendinamos antikorupcinės vadybos sistemos atitiktį tarptautinio standarto ISO 37001:2025 „Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“ reikalavimams ir LR korupcijos prevencijos įstatymo reikalavimams, užtikrina antikorupcinės vadybos sistemos įgyvendinimą. LTG generalinis direktorius arba jo įgaliotas asmuo, VV generaliniai direktoriai:

- vertina Korupcijos prevencijos ataskaitoje pateiktus duomenis apie įgyvendintas korupcijos prevencijos priemones ir pasiektus rezultatus, teikia siūlymus dėl korupcijos prevencijos veiksmų tobulinimo;
- užtikrina, kad būtų įgyvendinama, prižiūrima ir analizuojant vertinama antikorupcinė vadybos sistema jos tikslams pasiekti;

- užtikrina antikorpūcinės vadybos sistemos įgyvendinamų priemonių kontrolę;
- užtikrina antikorpūcinės vadybos sistemos reikalavimų integravimą į LTG įmonių grupės teisės aktus ir procesus;
- skiria pakankamus ir tinkamus išteklius, kad antikorpūcinė vadybos sistema galėtų rezultatyviai veikti;
- užtikrina, kad būtų vykdoma vidaus ir išorės komunikacija atsparumo korupcijai klausimais;
- užtikrina, kad būtų vykdoma vidaus komunikacija apie antikorpūcinės vadybos sistemų reikalavimų laikymosi svarbą;
- skatina tinkamą atsparumo korupcijai kultūrą LTG įmonių grupėje;
- skatina nuolatinį antikorpūcinės vadybos sistemos tobulinimą;
- skatina kitus atitinkamas vadovaujančias pareigas einantiems asmenims demonstruoti lyderystę atsparumo korupcijai srityje;
- skatina pranešti apie galimus korupcijos požymius;
- užtikrina, kad darbuotojai nepatirtų keršto, diskriminavimo arba kad darbuotojams nebūtų taikomos drausminio poveikio priemonės už jų teiktus pranešimus apie galimus korupcijos požymius.

Informacija apie galimą rimtą ar sisteminę korupciją, taip pat apie galimus aukščiausiosios vadovybės ar valdymo organų narių pažeidimus valdoma ir eskaluojama vadovaujantis Pranešimų apie pažeidimus politika.

LTG Verslo atsparumo direktorius atsakingas už antikorpūcinės vadybos sistemos įgyvendinimą LTG įmonių grupėje (žr. priedą Nr. 1).

Atsparumo korupcijai priemonės LTG įmonių grupėje pagal savo kompetenciją įgyvendina LTG generalinis direktorius arba jo įgaliotas asmuo ir VV generaliniai direktoriai, LTG ir VV funkcijų bei padalinių vadovai, LTG ir VV darbuotojai, taip pat VV specializuotą verslo atsparumo atitikties funkciją vykdančios darbuotojai (žr. priedą Nr. 1).

LTG įmonių grupės visų lygių vadovai atsako už jų kuruojamose veiklos srityse kylančių korupcijos rizikų identifikavimą ir valdymą bei AVS reikalavimų taikymo ir laikymosi užtikrinimą. Vadovai:

- skatina pavaldžius darbuotojus laikytis AVS reikalavimų;
- imasi aktyvių veiksmų siekdami užkirsti kelią korupcijos apraiškoms kuruojamose veiklos srityse;
- identifikuoja korupcijos rizikas ir užtikrina jų valdymą;
- užtikrina pavaldžių darbuotojų interesų konfliktų valdymą;
- komunikuoja darbuotojams apie AVS laikymosi svarbą;
- teikia pasiūlymus dėl AVS tobulinimo ir informaciją apie įgyvendintas korupcijos prevencijos priemones.

LTG ir VV valdybos, generaliniai direktoriai bei visi darbuotojai atsako už su jų pareigomis susijusių AVS reikalavimų supratimą, vykdymą ir taikymą.

Atsparumo korupcijai atitikties užtikrinimo funkciją LTG įmonių grupėje vykdo LTG Skaidrumas (žr. priedą Nr. 1).

LTG Skaidrumas, kaip II rizikų valdymo linijos centralizuotos antikorpūcinės politikos, strategijos ir kontrolės funkcijos vykdytojas:

- formuoja atsparumo korupcijai politiką ir strategiją LTG įmonių grupei;
- nustato korupcijos rizikos valdymo strategiją, tikslus ir pagrindinius rizikos rodiklius (KRI);
- užtikrina, kad AVS atitiktų ISO 37001:2025 standarto reikalavimus;
- rengia su AVS susijusius vidaus teisės aktus, priemonių planus, mokymų planus ir programas;
- vertina AVS veiksmingumą ir teikia ataskaitas vadovybei;
- koordinuoja korupcijos rizikų identifikavimo procesą LTG įmonių grupėje;
- sudaro ir prižiūri su korupcijos rizikomis susijusių veiklų sąrašą;
- vykdo AVS įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę;
- teikia metodinę pagalbą, rekomendacijas ir konsultacijas darbuotojams;
- bendradarbiauja su korupcijos prevenciją vykdančiomis valstybės institucijomis ir rengia joms teikiamą informaciją;
- gauna ir analizuoja valstybės institucijų teikiamą metodinę informaciją korupcijos prevencijos klausimais.

- atlieka LTG įmonių grupės vidaus teisės aktų ir jų projektų antikorporcinį vertinimą;
- organizuoja ir atlieka atsparumo korupcijai lygio nustatymą;
- pagal kompetenciją užtikrina LR pranešėjų apsaugos įstatymo įgyvendinimą LTG įmonių grupėje;
- pagal kompetenciją dalyvauja personalo formavimo procedūrose vertinant gautą informaciją apie asmenį;
- koordinuoja lobistinės veiklos skaidrumo užtikrinimą ir konsultuoja darbuotojus šiais klausimais.

LTG KC, kaip I linijos funkcija, teikia centralizuotas su AVS įgyvendinimu susijusias atitikties paslaugas LTG ir VV bendrovėms, įskaitant:

- kandidatų, darbuotojų ir verslo partnerių patikrinimų atlikimą;
- kitų centralizuotų AVS procesų vykdymą;
- metodinės ir administracinės pagalbos teikimą.

LTG KC teikiamų paslaugų apimtis, terminai ir kokybės reikalavimai nustatomi LTG Skaidrumo patvirtintose metodikose ir paslaugų susitarime. Už LTG KC teikiamų atitikties paslaugų kokybės priežiūrą ir kontrolę atsako LTG Skaidrumas.

VV specializuotą verslo atsparumo atitikties funkciją vykdančys darbuotojai:

- koordinuoja AVS priemonių įgyvendinimą VV;
- identifikuoja ir valdo korupcijos rizikas VV veikloje;
- teikia pasiūlymus dėl AVS tobulinimo;
- konsultuoja darbuotojus atsparumo korupcijai klausimais;
- teikia aktualią informaciją LTG Skaidrumo ir Rizikų valdymo bei atitikties funkcijoms.

LTG Skaidrumo funkcija yra nepriklausoma nuo tikrinamų veiklos sričių. LTG Skaidrumo funkciją vykdančiams darbuotojams suteikiami reikiami įgaliojimai AVS priežiūrai ir kontrolei vykdyti. Šie darbuotojai turi teisę tiesiogiai kreiptis į LTG ir VV valdybas bei generalinius direktorius dėl klausimų ar susirūpinimo, susijusio su korupcijos rizikomis arba AVS veikimu.

LTG Rizikų valdymo ir atitikties funkcija:

- teikia siūlymus ir įžvalgas dėl korupcijos rizikų stebėsenos ir valdymo;
- dalyvauja korupcijos rizikų vertinimo procese;
- koordinuoja korupcijos rizikų registravimą Integruotoje rizikų valdymo sistemoje;
- teikia metodinę pagalbą korupcijos rizikų valdymo klausimais.

4.2. Antikorporcinė kultūra ir jos puoselėjimas

Antikorporcinę kultūrą galima apibūdinti kaip priemonių atlikimo būdus ir mąstymą, kuriuo dalijasi organizacijos darbuotojai vykdomoje veikloje svarbiausioms korupcijos rizikoms identifikuoti ir valdyti siekiant didinti atsparumą korupcijai. Antikorporcinė kultūra yra formuojama ir veikiama darbuotojų grupių, organizacijos bei visuomenės kultūrų (žr. 1 pav.).

1 pav. Antikorupcinę kultūrą formuojančios kultūros

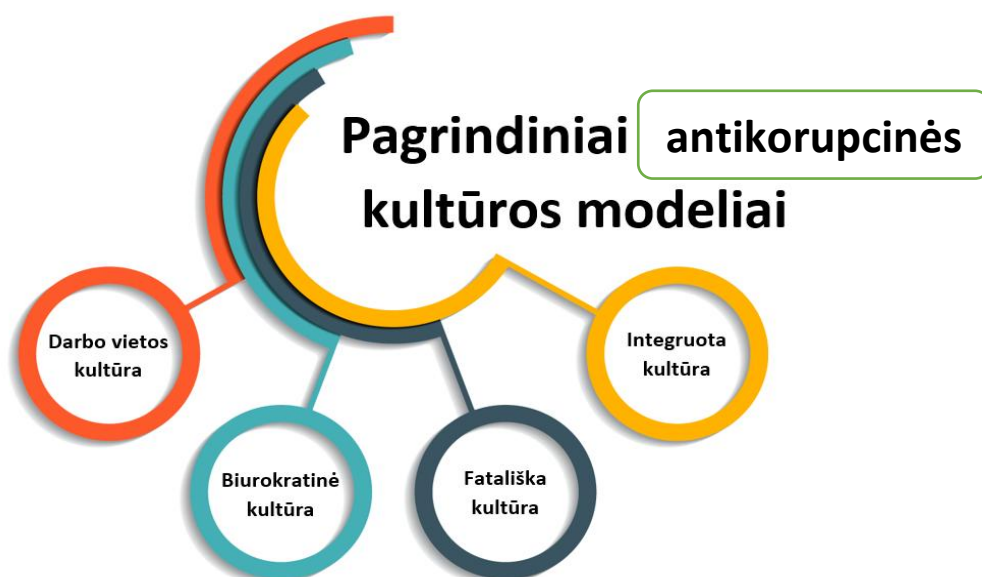
Skiriami 4 (keturi) pagrindiniai antikorupcinės kultūros modeliai (žr. 2 pav.):

- fatališka. Organizacijos darbuotojai tiki, kad negali daryti tiesioginės įtakos korupcijos prevencijai, todėl korupcijos apraiškos vertinamos kaip nevaldomų aplinkybių pasekmė;
- darbo vietos. Organizacijos vadovai neskiria dėmesio korupcijos prevencijai, todėl darbo vietose formuojasi savitos taisyklės, kurios perduodamos iš kartos į kartą;
- biurokratinė. Organizacija ir jos vadovai tampa atsakingais už korupcijos prevenciją, sukuriamą formali korupcijos prevencijos sistema, grįsta vadovų nurodymų vykdymu, kurie kartais prieštarauja atliekamo darbo praktikai;

- integruota. Organizacija, jos vadovai ir darbuotojai tampa atsakingais už korupcijos prevenciją, dalijimasi atsakomybe ir supratimu, kad nei vienas asmuo neturi tiek žinių, kad vienas galėtų užtikrinti tinkamą korupcijos prevenciją, todėl visi privalo dirbti kartu gerinant ir kuriant nulinės tolerancijos korupcijai aplinką.

LTG įmonių grupėje puoselėjamas integruotas antikorupcinės kultūros modelis, kuris reikalauja:

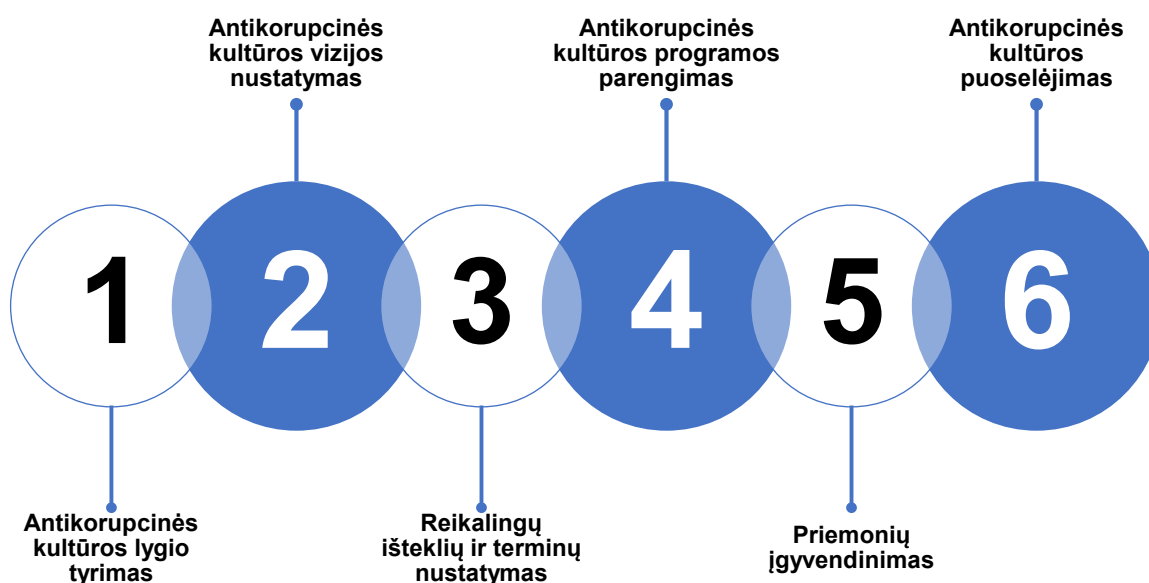
- visų lygių vadovų įsitraukimo ir įsipareigojimo mažinti korupcijos apraiškas;
- vidurinės grandies vadovų lyderystės, kurios metu jie savo elgesiu rodytų antikorupcinio elgesio pavyzdį, aktyviai stiprintų antikorupcinę kultūrą padaliniuose, skatintų darbuotojus laikytis antikorupcinio elgesio principų ir nedelsiant pranešti apie veikloje kylančias su korupcija susijusias problemas;
- kasdienio darbuotojų įsitraukimo, veiklos, atitinkančios teisės aktų keliamus reikalavimus, vykdymo, proaktyvaus problemų sprendimo ir dalijimosi atsakomybe.

2 pav. Pagrindiniai antikorupcinės kultūros modeliai

Antikorupcinės kultūros puoselėjimą sudaro 6 (šešios) pagrindinės dalys (žr. 3 pav.):

- antikorupcinės kultūros vizijos nustatymas, į šį procesą įtraukiant suinteresuotas šalis;
- antikorupcinės kultūros lygio tyrimas, kurio metu nustatomos stipriosios ir silpnosios organizacijos veiklos sritys;
- detalios antikorupcinės kultūros puoselėjimo programos parengimas, kurioje nustatomos priemonės, leidžiančios didinti antikorupcinės kultūros lygį, sumažinti pasipriešinimą pokyčiui ir užtikrinti jo tvarumą;
- reikalingų išteklių ir terminų nustatymas programoje numatytoms priemonėms įgyvendinti;
- programoje nustatytų priemonių įgyvendinimas;
- antikorupcinės kultūros puoselėjimas atsižvelgiant į pasiektus rezultatus, esamą situaciją ir taikytų priemonių veiksmingumą.

3 pav. Antikorupcinės kultūros puoselėjimas

Už antikorupcinės kultūros puoselėjimo koordinavimą korupcijos prevencijos srityje LTG įmonių grupėje atsakingas LTG Skaidrumas ir Verslo atsparumo atitikties funkciją vykdančys atsakingi darbuotojai LTG grupėje, o už darbuotojų antikorupcinės kultūros lygį šioje srityje – patys darbuotojai ir vadovai.

4.3. Konsultavimasis su darbuotojais ir kitomis šalimis

LTG įmonių grupė suprasdama, kad nei vienas asmuo neturi visos reikiamos informacijos, reikalingos aukštam korupcijos prevencijos lygiui užtikrinti, įgyvendina priemones, skirtas įvairių sričių darbuotojams susitikti, diskutuoti ir teikti siūlymus korupcijos prevencijos sistemai tobulinti.

Kuriant, įgyvendinant ir tobulinant LTG įmonių grupės korupcijos prevencijos sistemą, esant poreikiui konsultuojamasi su darbuotojais, jų atstovais ir kitomis suinteresuotomis šalimis dėl atitinkamų dalių, už kurias jie atsakingi.

Konsultacijos su darbuotojais, jų atstovais ir kitomis suinteresuotomis šalimis vykdomos šiomis formomis:

- su korupcijos prevencijos sistema susijusių dokumentų kūrimo ar tobulinimo metu, dokumentus rengiantys darbuotojai teikia juos derinimui suinteresuotoms šalims el. p. ar per dokumentų valdymo sistemą ir, esant poreikiui, detalai pristato planuojamus pakeitimus (žr. skyrių Dokumentuojama informacija);

- korupcijos prevencijos sistemos įgyvendinimo metu, periodiškai pagal poreikį LTG Skaidrumo vadovas organizuoja susitikimus su LTG / VV struktūrinių padalinių vadovais;

- periodiškai dalyvaujama LR SM organizuojamose skaidrumo renginiuose, keičiamasi geraja praktika įgyvendinant atsprias korupcijai priemones.

Susitikimų metu pristatoma korupcijos prevencijos srities situacija, supažindinama su korupcijos prevencijos sistema, jos elementų veikimu bei jų aktualumu darbuotojams, kartu su darbuotojų svarba ir vaidmenimis jos įgyvendinime, taip pat apžvelgiamos pagrindinės korupcijos apraiškos ir taikytos priemonės jų pasireiškimo tikimybei ir (ar) poveikio mastui sumažinti.

- korupcijos prevencijos sistemos įgyvendinimo metu, ne rečiau kaip 1 (vieną) kartą per metus LTG Skaidrumo funkciją vykdančys atsakingi darbuotojai organizuoja LTG įmonių grupės darbuotojų apklausas ir korupcijos prevencijos lygio tyrimus, kurių metu nustatomos pagrindinės korupcijos prevencijos sistemos tobulintinos vietos.

4.4. Deleguotas sprendimų priėmimas

Atliekant korupcijos rizikos vertinimą nustatomos sritys, kuriose deleguoti sprendimų priėmimo įgaliojimai kelia didesnę nei mažą korupcijos riziką (pirkimai, sutarčių keitimas ir nutraukimas, turto perleidimas, nuolaidų ir tarifų nustatymas, personalo atranka, paramos skyrimas).

Šiose srityse taikomos šios kontrolės priemonės: keturių akių principas, tvirtinimo lygiai pagal vertės ribas, kolegialus sprendimų priėmimas, pareigų atskyrimas, privalomas nusišalinimas ir sprendimo motyvų dokumentavimas. Sprendimų priėmėjų įgaliojimų lygis turi atitikti sprendimo reikšmingumą, o patys sprendimų priėmėjai neturi esamo ar galimo interesų konflikto.

LTG Skaidrumas ne rečiau kaip kartą per metus peržiūri deleguoto sprendimų priėmimo procesus ir kontrolių veikimą ir apie rezultatus informuoja aukščiausiąją vadovybę.

4.5. Antikorupciniai tikslai

Vadovaujantis LTG įmonių grupės korporatyvinės valdysenos modeliu, LTG įmonių grupėje nustatomi ir valdomi antikorupciniai tikslai, kurie integruojami į Grupės tikslų ir veiklos rezultatų valdymo sistemą. Antikorupcinių tikslų nustatymo, tvirtinimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo tvarka, taip pat taikomi rodikliai (KPI, KRI), nustatomi LTG Skaidrumo metodikoje ir Skaidrumo rizikos valdymo modelyje.

5. PLANAVIMAS

5.1. Korupcijos rizikos vertinimas ir rizikų identifikavimas

Korupcijos rizikos vertinimas atliekamas grėsmėms, susijusioms su galimais įvykiais atliekant veiklą, identifikuoti ir suvaldyti.

Korupcijos rizikos vertinimas apima visas LTG įmonių grupės veiklos sritis. LTG įmonių grupėje sudarytas korupcijai jautrių sričių sąrašas, kuris periodiškai peržiūrimas ir pagal poreikį atnaujinamas. Atliekant korupcijos rizikos vertinimą konkrečioje LTG įmonių grupės veiklos srityje, vadovaujamasi LTG įmonių grupės Rizikų valdymo metodikos nuostatomis, nustatančiomis vidaus kontrolės rizikų vertinimą: identifikuojamos galimos grėsmės, nustatomas jų lygis, pagal poreikį įtraukiama į korupcijos rizikų registrą ir numatomi rizikos valdymo veiksmai (žr. Rizikų valdymo metodiką).

LTG įmonių grupės rizikas sukeliantys veiksniai yra skirstomi į:

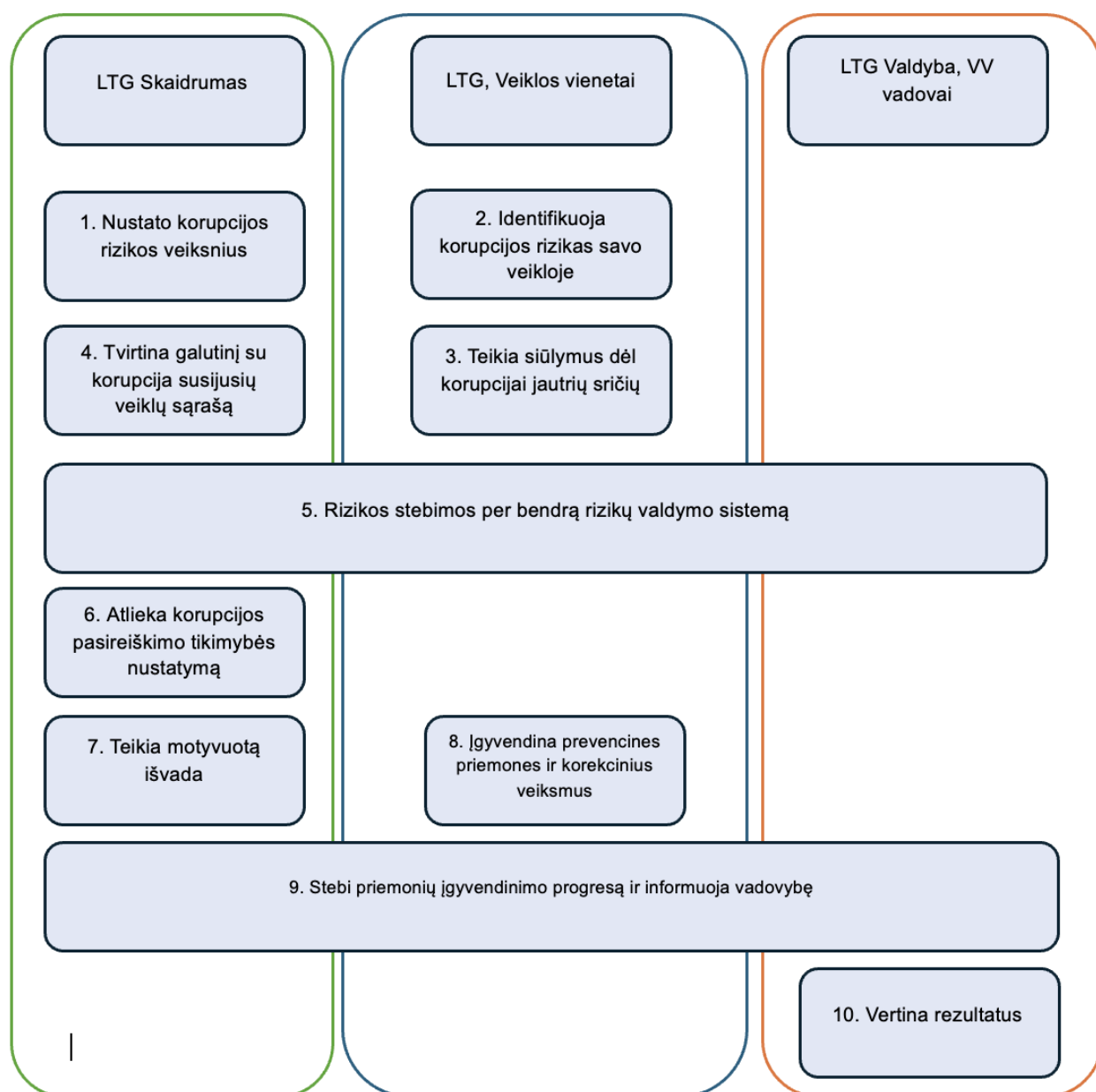
- a) išorinius ir sisteminius veiksnius, kurių LTG įmonių grupė nekontroliuoja, tačiau kurie gali signalizuoti apie galimas rizikas ar turėti įtakos jų pasireiškimui;
- b) vidinius veiksnius, kuriuos LTG įmonių grupė kontroliuoja ir kurie yra susiję su LTG įmonių grupės veiklomis;
- c) veiklos ir elgsenos veiksnius, susijusius su sprendimų priėmimu, interesų konfliktais, etikos laikymusi ar kitomis aplinkybėmis, galinčiomis didinti korupcijos riziką.

Identifikavus rizikos veiksnius, galima nustatyti rizikos pobūdį ir jos galimą plitimo kelią LTG įmonių grupės viduje.

Rizikų vertinimo metu nustatomas galimas poveikis ir tikimybė remiantis Rizikų valdymo metodika. Vertinant poveikį ir tikimybę neatsižvelgiama į jau įdiegtas vidaus kontroles, todėl rizikos lygis parodo, dėl kurių grėsmių identifiukuota rizika gali pasireikšti.

Vertinant galimą poveikį, atkreipiamas dėmesys į:

- LTG įmonių grupėje įvykusių su korupcija susijusių incidentų poveikį;
- panašių incidentų poveikį kitose išorės įmonėse;
- galimas sankcijas;
- poveikį veiklai (pvz., sutrikdomas traukinių eismas, nėra galimybės gauti veiklai reikalingų leidimų ir pan.);
- galimą poveikį naujų darbuotojų įdarbinimui ar jau dirbančių išlaikymui;
- poveikį prognozuojamoms pajamoms ir klientų išlaikymui.

4 pav. Subjektų, dalyvaujančių su korupcija susijusių rizikų vertinime ir valdyme, veiksmų seka

Korupcijos rizikų identifikavimas ir vertinimas vykdomas kaip integruoto rizikų valdymo proceso dalis. Ne rečiau kaip kartą per metus, I ketvirtį, LTG Skaidrumas inicijuoja korupcijos rizikų peržiūrą ir pateikia VV informaciją apie taikytinus korupcijos rizikos veiksniai. Vadovaudamiesi LTG Skaidrumo nustatytais korupcijos rizikos veiksniais, VV įvertina savo vykdomas veiklas, identifikuoja korupcijos rizikas, nustato galimas naujas korupcijai jautrias veiklos sritis ir teikia pasiūlymus dėl jų įtraukimo į korupcijai jautrių veiklų sąrašą. LTG Skaidrumas, įvertinęs VV pateiktą informaciją ir kitus turimus duomenis, nustato galutinį korupcijai jautrių veiklų sąrašą, organizuoja korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą (KPTN), o jo rezultatus registruoja korupcijos rizikų registre ir teikia atitinkamiems VV. Informacija apie nustatytas korupcijos rizikas ir jų vertinimo rezultatus perduodama LTG Rizikų valdymo ir atitikties funkcijai, kuri užtikrina rizikų registravimą Integruotoje rizikų valdymo sistemoje.

VV yra atsakingi už korupcijos rizikų valdymo priemonių planavimą ir įgyvendinimą savo veiklos srityse, o LTG Skaidrumas centralizuotai vykdo šių priemonių įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę.

Korupcijos rizikų vertinimas atliekamas ne tik planine tvarka, bet ir neplanine – įvykus reikšmingam LTG įmonių grupės struktūros ar veiklos pokyčiui (reorganizavimui, naujų veiklos sričių ar rinkų atsiradimui, įmonių įsigijimui ar steigimui, stambių projektų pradžiai, reikšmingiems teisinio reguliavimo pokyčiams) arba paaiškėjus naujai reikšmingai informacijai.

Korupcijos rizikos lygio vertinimo kriterijai – poveikio ir tikimybės skalės, rizikos apetitas ir toleruotinos likutinės rizikos lygis – nustatyti LTG įmonių grupės Rizikų valdymo metodikoje ir Skaidrumo rizikos valdymo modelyje.

5.2. Rizikų valdymas

LTG įmonių grupė planuoja ir įgyvendina veiksmus korupcijos rizikai mažinti, numato priemones identifikuotai grėsmei valdyti ir stebėsenai užtikrinti. Planuojant antikorpūcinės vadybos sistemos veiksmus korupcijos rizikos vertinimo ir valdymo srityje, yra atsižvelgiama į LTG įmonių grupės veiklos kontekstą, ypatumus, suinteresuotų šalių poreikius ir lūkesčius.

Korupcijos rizikos valdomos pirmiausia atsižvelgiant į esamą vidaus kontrolės sistemą, padedančią užkirsti kelią rizikos pasireiškimui. Korpūcinė veika gali pasireikšti įvairiuose LTG įmonių grupės veiklos lygmenyse, todėl LTG įmonių grupėje yra įdiegtos tinkamos kontrolės, galinčios užkardyti (angl. preventive) ir aptikti (angl. detective) galimą korpūcinę veiką, priemones. LTG įmonių grupė taiko prevencines priemones (pvz. politikas, metodikas, procesus, mokymus), kurios prisideda prie korupcijos tikimybės sumažinimo, aptikimo priemonės, kurios padeda laiku aptikti su korpūcija susijusias grėsmes (pvz. „keturių akių principas“, „Pasitikėjimo linija“). Įvertinus kontroles bei atsižvelgiant į rizikos tolerancijos lygį, sprendžiama rizikos valdymo strategija, kuri gali apimti naujų kontrolių sukūrimą arba jau esamų tobulinimą, ar atsisakymą.

Korupcijos rizikos mažinimo veiksmais yra siekiama:

- pagrįstai užtikrinti, kad antikorpūcinė vadybos sistema būtų galima pasiekti jos tikslus;
- užkirsti kelią nepageidaujantiems padariniams arba juos sumažinti;
- stebėti antikorpūcinės vadybos sistemos ir jos taikomų priemonių rezultatyvumą;
- užtikrinti nuolatinį antikorpūcinės vadybos sistemos tobulinimą.

Už rizikų valdymą atsakingi LTG įmonių grupės padaliniai, kuriems konkreti su korpūcija sietina rizika yra priskiriama valdymui.

5.3. Korupcijos pasireišimo tikimybės nustatymas kaip vienas iš rizikos valdymo veiksmų

Korupcijos pasireišimo tikimybės nustatymas yra viena iš veiklos su korupcijos rizikomis elementų (žr. 5 pav.). Korupcijos pasireišimo tikimybės nustatymo LTG įmonių grupėje tikslas – periodiškai įvertinti LTG įmonių grupės vykdomą konkrečią veiklą veikiančius išorinius ir (ar) vidinius ir (ar) individualius veiksnius, sudarančius galimybes atsirasti korpūcijai, ir numatyti priemones korpūcijos rizikos veiksniams valdyti.

5 pav. Veiklų su korupcijos rizikomis ir korupcijos pasireišimo tikimybės nustatymo santykis

Už veiklos sričių, kuriose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė nustatymą, atsakingi LTG Skaidrumas. Skaidrumo funkciją vykdantys atsakingi darbuotojai, remdamasi identifikuotomis rizikomis ir sudarytu su korupcijos rizika susijusių veiklų sąrašu, atsižvelgiant į nustatytus rizikos veiksnius, įvertina LTG įmonių grupės veiklos sričių atitiktį LR korupcijos prevencijos įstatymo nustatytiems kriterijams. Nustačius, kad LTG įmonių grupės veiklos sritys atitinka bent vieną iš nustatytų kriterijų, šias sritis palygina su ta padėtimi, kuri turėtų būti pagal vertinimo kriterijus (LTG įmonių grupės teisinį statusą nustatančiuose, jos veiklą ar atskirų funkcijų atlikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose įtvirtintus įpareigojimus ir teises prievoles) ir nustato konkrečius korupcijos rizikos veiksnius LTG įmonių grupės veiklos srityje.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo procesą sudaro šie etapai:

- LTG įmonių grupės veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, atitiktis LR korupcijos prevencijos įstatymo nustatytiems kriterijams nustatymas;
- LTG įmonių grupės veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvertinimas;
- Motyvuotos išvados dėl LTG įmonių grupės veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, surašymas. Motyvuota išvada teikiama SM.
- Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliekamas ne mažiau kaip vienoje LTG įmonių grupės veiklos srityje per kalendorinius metus. Sprendimą dėl einamaisiais metais vertinamų veiklos sričių LTG Skaidrumas priima iki einamųjų metų balandžio 15 d.
- Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliekamas ir motyvuotos išvados projektas parengiamas iki einamųjų metų rugsėjo 30 d., vadovaujantis Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijomis, patvirtintomis Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2-246.

5.3.1. Veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvertinimas

Skaidrumo funkciją vykdantys atsakingi darbuotojai vertindami veiklą, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, analizuoja LTG įmonių grupės priimtus teisės aktus, kitą dokumentaciją, sprendimus, atliekamas veiklas ir vertina:

- ar pasirinktose veiklos srityse antikorpinių aspektu yra laikomasi teisės aktų ar sutarčių, turinčių įtakos LTG įmonių grupės veiklai, nuostatų ir ar priimti visi teisės aktai būtini įstatymų ir poįstatyminių teisės aktų įgyvendinimui;
- ar juose nustatyta sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarka yra aiški ir skaidri, t. y. ar juose įtvirtinti sprendimų priėmimo principai, aiškūs kriterijai, sprendimo priėmimo terminai, sprendimus priimančiosios subjektai, aiškiai apibrėžti jų įgaliojimai, atskirtos sprendimų priėmimo ir kontrolės funkcijos, nustatyta sprendimų apskundimo tvarka ir kt., ar ši nustatyta tvarka pakankamai reglamentuota ir nesudaro dviprasmybių atsakingiems darbuotojams veikti savo nuožiūra arba atlikti perteklinius veiksmus;
- ar yra įtvirtinti LTG įmonių grupės vidaus kontrolės sistemos funkcionavimo pagrindai, ar veiksmingai funkcionuoja vidaus kontrolės sistema.

5.3.2. Motyvuotos išvados dėl veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, surašymas

Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą LTG įmonių grupės veiklos srityse, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, surašoma motyvuota išvada. Šioje išvadoje nurodoma:

- LTG įmonių grupės veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) nustatyta, kad egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, subjektai, atlikę įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo ir vertinimo aprašymą, analizuotas laikotarpis, naudoti metodai ir veiksmai bei LTG įmonių grupės veiklos esamos situacijos vertinimo kriterijai;
- veiklos sritys, kurioje egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, korupcijos rizikos veiksniai, teisės aktai, sprendimai, kuriais grindžiama išvada;

- išsamiai paaiškinamos priežastys, dėl kurių atsirado skirtumų tarp esamos situacijos ir tos situacijos, kuri turėtų būti pagal vertinimo kriterijus, įvertinama jų įtaka korupcijos pasireiškimo tikimybės egzistavimui;
- priemonės, kurių būtina imtis nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti;
- priemonės, kurių būtina imtis didelei korupcijos pasireiškimo tikimybei atitinkamoje LTG įmonių grupės srityje šalinti (sudaromas korupcijos rizikos mažinimo planas);
- priemonės įgyvendinsiantys LTG įmonių grupės padaliniai (asmenys);
- priemonių įgyvendinimo terminai;
- pagal poreikį gali būti teikiami kiti reikalingi siūlymai.

Skaidrumo funkciją vykdantys atsakingi darbuotojai siūlomas įgyvendinimo priemones, nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti, ir jų terminus derina su LTG / VV konkrečių veiklos sričių atsakingais padaliniais (darbuotojais), kurie įgyvendins konkrečias priemones motyvuotoje išvadoje numatytais terminais.

Motyvuotą išvadą Skaidrumo funkciją vykdantys atsakingi darbuotojai teikia tvirtinti LTG Verslo atsparumo direktoriui. Patvirtinta motyvuota išvada dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo registruojama LTG įmonių grupės dokumentų valdymo sistemoje. Patvirtinta motyvuota išvada ir jos pagrindų priimti sprendimai dėl korupcijos rizikos ir jos veiksnių šalinimo ar mažinimo skelbiami LTG interneto svetainėje; LTG Skaidrumas apie tai informuoja Susisiekimo ministeriją ir pateikia jai paskelbtos motyvuotos išvados nuorodą. Apie atliktą korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą informuojami atsakingi LTG Rizikų valdymo ir atitikties darbuotojai (žr. 4 pav.).

5.3.3. Motyvuotoje išvadoje dėl veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvardintų priemonių įgyvendinimas

Patvirtinta motyvuota išvada dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo perduodama atsakingam LTG / VV padaliniui (asmeniui) konkrečių priemonių įgyvendinimui. Priemonės įgyvendinimo teisėtumas periodiškai kontroliuojamas.

Pagrindinės taikomų priemonių grupės yra:

- teisinio reglamentavimo spragų taisymas,
 - procedūrų ydingų aspektų vykdymo atsisakymas organizacinėmis ar teisinėmis priemonėmis,
 - kontrolės stiprinimas ir monitoringas tobulinant esamus ar įvedant naujus mechanizmus,
 - keturių akių principo diegimas,
 - biurokratizmo mažinimas,
 - pranešimo apie korupcijos apraiškas sistemos diegimas ar tobulinimas,
 - reguliarius personalo mokymas antikorupcinėmis temomis.
- Priemonės, skirtos korupcijos rizikų mažinimui ar panaikinimui, nukreiptos į įvairius objektus:
- reguliavimą ar praktikas, kuriomis nesilaikoma nustatyto reguliavimo;
 - sritis, kurios yra per daug ar per mažai reguliuojamos;
 - vidinę politiką;
 - darbuotojus ar žmogiškųjų išteklių valdymą;
 - darbuotojų įdarbinimo arba skatinimo taisykles;
 - darbo procedūras;
 - bendrą institucijos ar projekto valdymą;
 - finansines operacijas;
 - darbuotojų profesionalių žinių, integralumo ir etiško elgesio skatinimą.

LTG Skaidrumo darbuotojai po motyvuotoje išvadoje nurodyto priemonės įgyvendinimo termino įvertina įvykdytos priemonės rezultatus ir jos veiksmingumą. Ne vėliau kaip po vieno metų nuo motyvuotoje išvadoje numatytų sprendimų priėmimo LTG interneto svetainėje paskelbiama, kokie veiksmai buvo atlikti ir kokie rezultatai pasiekti mažinant korupcijos riziką ir (ar) šalinant jos veiksniai; už paskelbimą atsako LTG Skaidrumas. LTG Skaidrumas taip pat teikia Susisiekimo ministerijai siūlymus dėl motyvuotoje išvadoje nustatytų prevencinių priemonių įtraukimo į susisiekimo ministro tvirtinamą Korupcijos prevencijos veiksmų planą arba Korupcijos rizikos veiksnių pašalinimo planą.

5.4. Korupcijos rizikos analizės išvadų valdymas

Gavęs Specialiųjų tyrimų tarnybos korupcijos rizikos analizės išvadą, LTG Skaidrumas per 15 kalendorinių dienų parengia rekomendacinio pobūdžio pasiūlymų įgyvendinimo planą ir su juo supažindina Susisiekimo ministeriją.

Per tris mėnesius nuo išvados gavimo LTG interneto svetainėje viešai paskelbiama, kaip yra ar bus įgyvendinami išvadoje pateikti pasiūlymai, o jiems nepritariant – nesutikimo priežastys, motyvai ir alternatyvios priemonės; Specialiųjų tyrimų tarnybai pateikiama nuoroda į šią informaciją.

Ne vėliau kaip po vieno metų nuo išvados gavimo LTG interneto svetainėje paskelbiama, kokie veiksmai atlikti ir kokie rezultatai pasiekti, ir Specialiųjų tyrimų tarnybai pateikiama nuoroda į šią informaciją. Apie rekomendacijų įgyvendinimą LTG raštu informuoja Susisiekimo ministeriją.

5.5. Korupcijos prevencijos veiksmų planavimas

LTG įmonių grupė dalyvauja rengiant susisiekimo ministro tvirtinamą valdymo sričių korupcijos prevencijos veiksmų planą ir jo vykdyme.

Prireikus LTG generalinio direktoriaus arba jo įgalioto asmens sprendimu papildomai rengiamas LTG įmonių grupės korupcijos prevencijos veiksmų planas, kuriame pateikiama korupcijos rizikos veiksnių analizė, nurodomos korupcijos rizikos mažinimo priemonės, jų vykdytojai, terminai ir įgyvendinimo vertinimo kriterijai. Planą tvirtina LTG generalinis direktorius arba jo įgaliotas asmuo, kuris atsako už jo įgyvendinimą.

Informaciją apie plano įgyvendinimą pasibaigus einamiesiems metams LTG Skaidrumas raštu pateikia Susisiekimo ministerijai iki sausio 15 d.

5.6. Atsparumo korupcijai lygio nustatymas

Kiekvienais metais LTG įmonių grupėje atliekamas atsparumo korupcijai lygio nustatymas – vertinama, kiek ir kokių korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių yra įdiegta, jų diegimo kokybė, praktinis pritaikomumas ir jas taikant pasiekti rezultatai.

Nustatymą organizuoja ir atlieka LTG Skaidrumas Vyriausybės nustatyta tvarka, pagal tuo metu galiojančią metodiką ir vertinimo priemones. Veiklos vienetai ir funkcijos pagal kompetenciją užpildo klausimyną ir anketą ir pateikia juos LTG Skaidrumui.

LTG Skaidrumas apskaičiuoja rezultatus ir parengia atsparumo korupcijai lygio nustatymo išvadą, kurią tvirtina LTG generalinis direktorius arba jo įgaliotas asmuo. Patvirtinta išvada skelbiama LTG interneto svetainėje, o jos nuoroda ir užpildytas klausimynas pateikiami Susisiekimo ministerijai.

5.7. Vidaus teisės aktų antikorupcinis vertinimas

Antikorupcinių požiūriu vertinami LTG įmonių grupės vidaus teisės aktai ir jų projektai, reglamentuojantys korupcijos rizikos požiūriu reikšmingas sritis, tokias kaip pirkimai ir sutarčių vykdymas, turto valdymas ir perleidimas, personalo atranka, paramos ir labdaros teikimas, nuolaidų ir tarifų nustatymas, leidimų ir prieigos suteikimas.

Antikorupcinį teisės akto vertinimą atlieka LTG Skaidrumo darbuotojas, kuris nėra vertinamo teisės akto projekto rengėjas.

Nustačius esminių pastabų ar antikorupcinių rizikų, vertinimo rezultatai ir rekomendacijos teikiamos teisės akto projekto rengėjui, siekiant tinkamai suvaldyti nustatytas rizikas. Antikorupcinio vertinimo atlikimo tvarka ir vertinimo kriterijai nustatomi LTG Skaidrumo metodikoje.

6. PALAIKYMAS

6.1. Išteklių

LTG įmonių grupė nustato ir užtikrina, kad antikorupcinei vadybos sistemai sukurti, įgyvendinti, prižiūrėti ir nuolat gerinti būtų skiriami šie reikiami ištekliai:

a) žmogiškieji ištekliai. Tam, kad antikorupcinė vadybos sistema būtų veiksminga, korupcijos prevencijos veiklą LTG įmonių grupėje vykdo visi darbuotojai savo kompetencijų ribose, taip pat

užtikrinama, kad korupcijos prevencijos atitikties funkciją vykdytų pakankamas skaičius LTG Skaidrumo darbuotojų;

b) materialiniai ištekliai. LTG įmonių grupė skiria pakankamai materialinių išteklių – patalpų, baldų, kompiuterinės įrangos, telefono aparatų, raštinės reikmenų, kuriais aprūpinami darbuotojai, vykdantys minėtą atitikties funkciją;

c) finansiniai ištekliai. LTG įmonių grupė antikorupcinei veiklai vykdyti skiria pakankamai lėšų.

6.2. Įdarbinimas

Asmenų įdarbinimas LTG įmonių grupėje vyksta LR darbo kodekso, LTG įmonių grupės Personalo politikos ir atitinkamų procesų standartų nustatyta tvarka. Įdarbinami asmenys yra supažindinami su svarbiausiais antikorupcinę vadybos sistemą reglamentuojančiais teisės aktais.

Įdarbinant asmenis, perkeltant darbuotojus į pareigas, kurios įtrauktos į Tikrinamų pareigų sąrašą, atliekamas tokių asmenų patikimumo patikrinimas LR korupcijos prevencijos įstatymo nustatyta tvarka. Kai pareigos įtrauktos į SM sąrašą, patikrinimas atliekamas LR nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nustatyta tvarka. LTG nėra įdarbinami tie patikrinti asmenys, kurie neatitinka LR nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo ir nepriekaištingos reputacijos reikalavimų. LTG gali būti vykdoma ir darbuotojų patikimumo patikra (daugiau apie kandidatų ir darbuotojų patikimumo patikrą yra aprašoma skyriuje „Veikimas“).

Kandidatas siekiantis eiti pareigas LTG įmonių grupėje, įdarbinimo proceso pradžioje privalomai turi pateikti užpildytą Interesų deklaracijos anketą, kurioje turi nurodyti ar yra galimas interesų konfliktas, siekiant eiti pareigas. Už įdarbinimą padaliniai (iniciatoriai) iš kandidato gavę užpildytą Interesų deklaraciją, pagal vidaus tvarkas ją užregistruoja ir nukreipia atsakingam darbuotojui, atliekančiam kandidato patikimumo patikrinimą. Minėti užregistruoti dokumentai saugomi ir sunaikinami teisės aktų nustatyta tvarka.

Reikalavimas laikytis Atsparumo korupcijai politikos, Skaidrumo politikos ir antikorupcinės vadybos sistemos nuostatų įtvirtinamas pareigybių aprašymuose. Šių reikalavimų nesilaikymas laikomas darbo pareigų pažeidimu, už kurį taikoma teisės aktuose ir LTG įmonių grupės darbo principuose nustatyta atsakomybė.

6.3. Kompetencijų nustatymas atitikties funkcijos vykdytojui

Atsparumo korupcijai atitikties funkciją LTG įmonių grupėje vykdo LTG Skaidrumas ir Verslo atsparumo atitikties funkciją vykdančios atsakingi darbuotojai LTG grupėje, kaip atitikties funkcijos vykdytojo funkcijos numatytos Vadovo 4.1. punkte.

Darbuotojams, vykdančioms verslo atsparumo atitikties funkcijas, numatomi būtini reikalavimai kompetencijai, grindžiami tinkamu išsilavinimu arba patirtimi, kuri nurodoma darbo skelbimuose. Darbuotojų, vykdančių atitikties funkciją, atitiktį keliams reikalavimams patvirtinantys dokumentai saugomi Personalo paslaugų centre. Atitikties funkciją vykdančioms darbuotojams keliama kompetencijos ir nepriklausomumo reikalavimai nustatyti LR korupcijos prevencijos įstatymo 25 straipsnio 3 dalyje. Kandidatų į šias pareigas patikimumas tikrinamas LR korupcijos prevencijos įstatymo 17 straipsnyje ir LR nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 17 str. 2 dalyje nustatyta tvarka. Atitikties funkcijos vykdytojai turi tobulinti savo kompetencijas dalyvaudami tiksliniuose mokymuose.

Kompetencijos reikalavimai nustatomi ir kitiems darbuotojams, kurių veikla veikia antikorupcinės vadybos sistemos rezultatus: LTG KC patikras ir tyrimų faktinių aplinkybių nustatymą atliekantiems darbuotojams, Veiklos vienetų specializuotą atitikties užtikrinimo funkciją vykdančioms darbuotojams, pirkimų vykdytojams ir ekspertams bei vidaus auditoriams.

Atitikties funkciją vykdančioms darbuotojams sudaromos sąlygos nuolat tobulinti kvalifikaciją.

6.4. Antikorupcinės atitikties patvirtinimas

Ne rečiau kaip kartą per metus kartu su organizacijoje atliekamu antikorupcinės brandos vertinimu atliekamas ir atitikties vertinimas, kuriuo įvertinamas Antikorupcinės vadybos sistemos įgyvendinimo ir veiksmingumo lygis bei numatomos tobulintinos sritys.

Vertinime dalyvaujantys aukščiausiosios vadovybės nariai ir reikšmingą korupcijos riziką valdančių sričių vadovai, vertindami savo atsakomybės sritį, kartu patvirtina, kad peržiūrėjo jai aktualias korupcijos rizikas ir jų valdymo priemones bei nurodė visus jiems žinomus reikšmingus AVS neatitikimus, galimus pažeidimus, kontrolės trūkumus ir kitas reikšmingas aplinkybes, apie kurias nebuvo anksčiau pranešta nustatyta tvarka.

6.5. Atlygio sistemos vertinimas korupcijos rizikos požiūriu

LTG Skaidrumas kartu su personalo funkcija, keičiant atlygio politikos ir su kintamojo atlygio nustatymu susijusių metodikų nuostatas, atlieka šių dokumentų ir jų pakeitimų vertinimą korupcijos rizikos požiūriu bei vertina jų atitiktį antikorupcinės vadybos sistemos reikalavimams.

Nustačius galimas korupcijos rizikas ar antikorupcinės vadybos sistemos reikalavimų neatitiktis, teikiamos rekomendacijos dėl jų valdymo. Vertinimo rezultatai dokumentuojami ir teikiami aukščiausiajai vadovybei.

7. KOMUNIKACIJA

LTG įmonių grupė vykdo tikslinę vidinę ir išorinę komunikaciją, susijusią su antikorupcine vadybos sistema. Išorinė komunikacija vykdoma LTG interneto svetainėje www.ltg.lt o vidinė – LTG grupės vidiniais komunikacijos kanalais. LTG įmonių grupė rengia metinį komunikacijos korupcijos prevencijos klausimais planą, kuriame apibrėžiamos temos, kurios bus komunikuojamos, komunikacijos terminai, tikslinė komunikacijos auditorija, komunikacijos kalba.

Vidinės ir išorinės komunikacijos pranešimus rengia LTG Skaidrumo ir Verslo atsparumo atitikties funkciją vykduojantys atsakingi darbuotojai kartu su LTG Komunikacijos darbuotojais. Pranešimus viešina Komunikacijos darbuotojai. Prireikus, pranešimams rengti gali būti pasitelkti ir kiti LTG įmonių grupės padaliniai. Komunikacijos pranešimai rengiami atsižvelgiant į tikslinę auditoriją, aktualius su antikorupcine vadybos sistema susijusius klausimus, problematiką ir pan.

Su antikorupcinės vadybos sistema susiję LTG įmonių grupės dokumentai suinteresuotoms šalims – veiklos partneriams, visuomenei pateikiami susipažinti LTG interneto svetainėje <https://ltg.lt/apie-mus/korupcijos-prevencija/>. Su šiais dokumentais LTG darbuotojai supažindinami LTG įmonių grupės nustatyta tvarka, jie taip pat pateikiami LTG grupės numatytuose vidiniuose komunikacijos kanaluose.

LTG įmonių grupė per metus savo interneto svetainėje ar kituose viešuose komunikacijos kanaluose paskelbia ne mažiau kaip du pranešimus apie veiklą, susijusią su skaidrumu ir korupcijai atsparios aplinkos kūrimu.

Atsparumo korupcijai ir Skaidrumo politikos tiesiogiai komunikuojamos veiklos partneriams, keliantiems didesnę nei mažą korupcijos riziką.

Suinteresuotoms šalims skirti dokumentai pateikiami lietuvių kalba, o užsienyje įsteigtiems grupės subjektams ir jų veiklos partneriams – ir anglų arba atitinkamos šalies kalba.

7.1. Darbuotojų sąmoningumas ir mokymas

LTG įmonių grupės darbuotojai įpareigojami nuolat tobulinti savo kompetenciją korupcijos prevencijos srityje. Šios srities mokymai skirstomi į įvairius, bazinius bendruosius ir specializuotus.

Pradėjusiam dirbti darbuotojui per mėnesį, o jei veiklos pobūdis reikalauja kitaip – ne vėliau kaip per šešis mėnesius, privaloma baigti įvairius korupcijos prevencijos mokymus ir išlaikyti žinių patikrinimo testą.

Baziniai bendrieji mokymai vykdomi ne rečiau kaip kartą per dvejus metus pagal parengtą bendrą mokymo programą ir yra privalomi visiems LTG įmonių grupės darbuotojams.

Specializuoti mokymai organizuojami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip kartą per trejus metus.

Specializuoti mokymai organizuojami darbuotojams, dirbantiems aukštos korupcijos rizikos srityse – viešųjų pirkimų, turto valdymo ir disponavimo juo, finansų ir mokėjimų, infrastruktūros projektų, personalo atrankos, – taip pat darbuotojams, atsakingiems už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą, pagal atskirus modulius: korupcijos prevencijos planavimo dokumentai, teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, interesų konfliktų valdymas, lobistinė veikla, dovanos ir dovanų registras, atsparumo korupcijai lygio nustatymas, pranešėjų apsauga, antikorupcinių elgesio standartų diegimas, personalo patikimumas, vidaus tyrimai.

LTG įmonių grupė vadovaujasi susisiekimo ministro patvirtintu antikorupcinių mokymų temų sąrašu arba tvirtina savo. Mokymo programos ir (ar) planai nuolat peržiūrimi ir vertinamas / aktualizuojamas mokymų turinys. Už mokymų programos įgyvendinimą, tobulinimą ir kokybę atsako LTG Skaidrumas.

LTG įmonių grupė veda mokymuose dalyvavusių darbuotojų apskaitą. Dokumentuota informacija apie vestus mokymus, jų turinį, dalyvius ir mokymų medžiaga saugoma ne trumpiau kaip 3 metus.

LTG įmonių grupėje taikomos ir kitos darbuotojų švietimo ir sąmoningumo ugdymo formos:

- darbuotojai supažindinami su aktualių teisės aktų, reglamentuojančių atsparumo korupcijos procesus, nuostatomis;
- dalyvaujama tiksliniuose mokymo renginiuose: forumuose, seminaruose, konferencijose;
- rengiami ir skaitomi pranešimai atsparumo korupcijai aktualijomis, teikiami siūlymai dėl atsparumo korupcijai priemonių taikymo ir antikorupcinės aplinkos stiprinimo;
- viešinama aktuali informacija LTG išoriniame ir vidiniame tinklapyje.
- Veiklos partneriams, veikiantiems LTG įmonių grupės vardu ar naudai ir keliantiems didesnę nei mažą korupcijos riziką, taikomos antikorupcinio informavimo ir mokymo priemonės. LTG Skaidrumas nustato, kuriems partneriams jos taikomos, mokymo turinį ir teikimo būdą (sutarties priedas, elektroninis mokymas, instruktažas prieš darbų pradžią). Informacija apie suteiktus mokymus registruojama ir saugoma.
- Kasmet iki kovo 1 d. LTG Skaidrumas pateikia Susisiekimo ministerijai praėjusių metų ataskaitą apie vykdytus antikorupcinius mokymus: mokymuose dalyvavusių darbuotojų dalį procentais, žinių patikrinimą atlikusių darbuotojų dalį procentais, mokymams skirtų lėšų panaudojimą ir apibendrintą mokymų kokybės apklausos informaciją.

7.2. Dokumentuota informacija

7.2.1. Tiksliniai teisės aktai, susiję su antikorupcine vadybos sistema

Įgyvendinant antikorupcinės vadybos sistemos nuostatas, vadovaujamasi šiais LR teisės aktais ir LTG įmonių grupės vidaus teisės aktais:

- ISO 37001:2025 „Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“;
- LR korupcijos prevencijos įstatymu;
- LR nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymu;
- LR pranešėjų apsaugos įstatymu;
- LR viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymu;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ skaidrumo politika;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ atsparumo korupcijai politika;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ interesų konfliktų prevencijos ir valdymo politika;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ pranešimų apie pažeidimus politika;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ atitikties valdymo politika;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ rizikų valdymo politika;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupės Antikorupcinės vadybos sistemos vadovu;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo planu;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupės darbo principais;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupės darbuotojų etikos kodeksu;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupės tiekėjų elgesio kodeksu;
- LR lobistinės veiklos įstatymu;

- Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijomis, patvirtintomis Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2-246;
- LR susisiekimo ministro 2020 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. 3-585 patvirtintais svarbiausiais atsparumo korupcijai dokumentais – darbuotojų elgesio kodeksu, atsparumo korupcijai politika, dovanų politikos gairėmis ir veiklos partnerių elgesio kodeksu;
- LR susisiekimo ministro valdymo sričių atsparumo korupcijai politikos priemonių įgyvendinimo tvarkos aprašu;
- LR susisiekimo ministro 2021 m. lapkričio 17 d. įsakymu Nr. 3-535 patvirtintu Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų laikymosi kontrolės vykdymo tvarkos aprašu;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupės Skaidrumo politika;
- Kitais LTG įmonių grupės vidaus dokumentais.

Įgyvendinant antikorupcinės vadybos sistemos nuostatas, vadovaujamosi ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais atsparumo korupcijai įgyvendinimą (STT direktoriaus įsakymais, LR susisiekimo ministro patvirtintais teisės aktais, SM raštais ir kt.).

Su antikorupcine vadybos sistema susijusi dokumentuota informacija kaip motyvuotos išvados, ataskaitos, registrai, patikrų išvados, tyrimų medžiaga ir mokymų įrašai yra saugoma LTG įmonių grupės dokumentų valdymo sistemoje ir vidaus registruose. Pagal vidaus teisės aktais nustatytas taisykles nustatoma prieigos prie jos tvarka, saugojimo terminai, užtikrinamas konfidencialumas ir asmens duomenų apsauga.

7.3. Ataskaitų rengimas

Dėl įgyvendinamų / įgyvendintų atsparumo korupcijai priemonių rengiamos kasmetinės ataskaitos, tvirtinamos LTG generalinio direktoriaus arba jo įgalioto asmens. Ataskaitas rengia LTG Skaidrumas kartu su kitais Verslo atsparumo atitikties funkciją vykdančiais atsakingais darbuotojais ir teikia LTG generaliniam direktoriui ir LTG valdybai. Pagal poreikį informacija teikiama VV valdybai. Ataskaitose yra nurodoma:

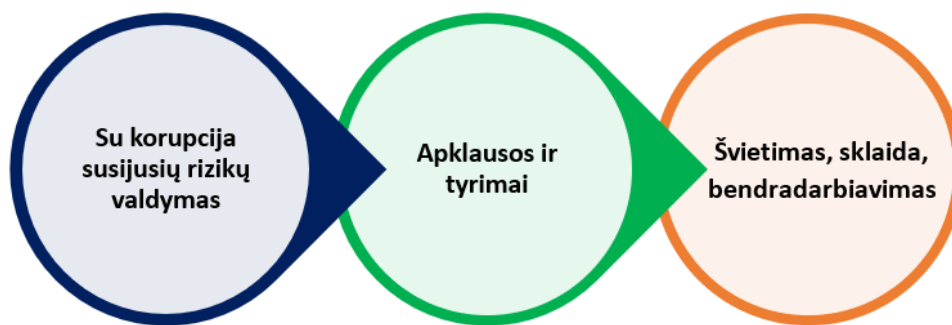
- bendrieji antikorupcinės vadybos sistemos veikimo principai (bendra situacijos apžvalga, analizuotas laikotarpis, veiklos sritys ir apimtys);
- įgyvendintos atsparumo korupcijai priemonės (priemonių detalizavimas, jų pobūdis, pasiekti rezultatai, jas įgyvendinę subjektai);
- pagrindinės identifikuotos neatitiktys ir jų šalinimas (konkrečiose veiklose srityse nustatytos neatitiktys ir jų pašalinimo būdai, priemonės; korekciniai veiksmai ir už juos atsakingi subjektai, korekcijoms numatyti terminai);
- įgyvendintos rizikos mažinimo ir prevencinės priemonės, skirtos ateityje išvengti identifikuotų neatitikčių (padaryta pažanga);
- pateiktų rekomendacijų ir pasiūlymų įgyvendinimas (vadovybės, darbuotojų, visuomenės gautų pasiūlymų ir rekomendacijų sprendžiant atsparumo korupcijai efektyvumo klausimus pritaikomumas ir įgyvendinimo būdai ir priemonės);
- informacija apie LTG įmonių grupės darbuotojų švietimą atsparumo korupcijai klausimais per ataskaitinį laikotarpį.

8. VEIKIMAS

8.1. Pagrindinės įgyvendinamų atsparumo korupcijai priemonių kryptys

LTG įmonių grupė planuoja, įgyvendina, analizuodama vertina ir valdo su antikorupcine vadybos sistema susijusius procesus. LTG įmonių grupėje taikomos pagrindinės atsparumo korupcijai priemonės įgyvendinamos šiomis kryptimis (6 pav.):

- su korupcija susijusių rizikų valdymas;
- apklausos ir tyrimai;
- švietimas, sklaida ir bendradarbiavimas su suinteresuotomis šalimis.

6 pav. Pagrindinės įgyvendinamų atsparumo korupcijai priemonių kryptys

Atsižvelgiant į valstybės nustatytas prioritetines veiklos kryptis korupcijos prevencijos srityje, kintančius politinius, socialinius, ekonominius veiksnius, taip pat LTG įmonių grupės veiklos ypatumus, gali būti nustatomos kitos prioritetinės atsparumo korupcijai priemonių įgyvendinimo kryptys.

8.2. LTG įmonių grupėje taikomos šios pagrindinės atsparumo korupcijos priemonės:

8.2.1. Pranešimų apie sukčiavimo, korupcinio pobūdžio ar kitus neteisėtus darbuotojų veiksmus priėmimas

LTG įmonių grupėje nėra toleruojama bet kokios formos darbuotojų korupcija. Darbuotojai skatinami būti sąmoningais ir aktyviais ir pranešti apie jų pastebėtus su korupcija ir kitais teisės pažeidimais ar neetišku elgesiu sietinus atvejus.

Apie LTG įmonių grupėje daromą, padarytą ar planuojamą daryti nusikalstamą veiką, darbuotojų galimai neteisėtus veiksmus ar neveikimą, piktnaudžiavimą pareigomis ar kitus veiksmus, turinčius pažeidimo požymių galima pranešti bendrovėje įdiegtais pranešimo kanalais, kuriais pranešimą galima pateikti ir anonimiškai. Šiuos kanalus administruoja, informaciją jais gauna ir pranešimus nagrinėja LTG generalinio direktoriaus sprendimu paskirti kompetetingi subjektai.

Informacija apie LTG įmonių grupėje veikiančius pranešimų apie pažeidimų teikimo kanalus viešinama tiek vidiniuose tiek išoriniuose LTG įmonių grupės komunikacijos kanaluose.

Visi gauti pranešimai apie galimus pažeidimus yra nagrinėjami laikantis LTG Pranešimų apie pažeidimus politikos nuostatų, užtikrinant konfidencialumą. LTG Skaidrumo paskirtas darbuotojas, gavęs duomenų, leidžiančių pagrįstai manyti, kad LTG įmonių grupėje buvo padaryta, daroma ar rengiamasi padaryti korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką, privalo per įmanomai trumpiausią laiką apie tai pranešti Lietuvos Respublikos prokuratūrai, Specialiųjų tyrimų tarnybai arba kitai ikiteisminio tyrimo įstaigai.

8.2.2. Sukčiavimo ir kitokio korupcinio pobūdžio atvejų tyrimas

LTG įmonių grupėje atliekami vidiniai tyrimai dėl galimai įvykdytų veikų, turinčių sukčiavimo, korupcinio ar kito pobūdžio pažeidimų požymių.

LTG Skaidrumo darbuotojai gavę pranešimą tiesiogiai, ar LTG įmonių grupėje veikiančiais pranešimų apie pažeidimus kanalais bei kitais kanalais, arba patys nustatę LTG / VV darbuotojo ar veiklos partnerių galimo pažeidimo požymius, įvertina gautą / sužinotą informaciją ir esant pagrindui atlieka vidinį tyrimą vadovaudamiesi Gautos informacijos patikrinimo ir (ar) tyrimo proceso standartu.

Tyrimo ataskaitoje pagal poreikį teikiami siūlymai, rekomendacijos ir (ar) kitos priemonės dėl teisinio reguliavimo gerinimo ir papildomų priemonių atsparumo korupcijai srityje taikymo ar esamų priemonių efektyvinimo, nurodant įgyvendinimo terminą ir atsakingą LTG/VV padalinį, funkciją arba darbuotoją, kurie nustatytais terminais teikia grįžtamąjį ryšį apie siūlymų, rekomendacijų įgyvendinimą tyrimą atlikusiam asmeniui. Tyrimo metu nustatyti nusikalstamos veikos ar

administracinio nusižengimo požymių turintys faktai perduodami vertinimui kompetentingoms teisėsaugos institucijoms.

Tyrimą atliekantiems darbuotojams suteikiami įgaliojimai gauti reikiamą informaciją, dokumentus ir paaiškinimus. LTG įmonių grupės darbuotojai privalo bendradarbiauti atliekant tyrimą. Tyrimas atliekamas ir jo rezultatai dokumentuojami laikantis konfidencialumo principų.

Ne rečiau kaip kartą per metus LTG Skaidrumas apibendrina vidiniais kanalais gautą informaciją ir LTG interneto svetainėje paskelbia nuasmenintus statistinius duomenis: gautų pranešimų skaičių, jų vertinimo rezultatus ir apibendrintą informaciją apie atskleistus pažeidimus. Kartu skelbiama nuasmeninta informacija apie per paskutinius trejus metus nustatytus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, jų pobūdį, skaičių, atliktus tyrimo veiksmus ir taikytas poveikio priemones.

Iki sausio 15 d. LTG Skaidrumas pateikia Susisiekimo ministerijai praėjusių metų duomenis: gautos informacijos apie korupcinio pobūdžio pažeidimus skaičių, iš jų – pagal kuriuos atlikti tyrimai, pranešimų, atitinkančių Pranešėjų apsaugos įstatymo reikalavimus, skaičių ir pradėtų ikiteisminių tyrimų skaičių.

8.2.3. Stropus patikrinimas

Siekiant išvengti galimų su korupcija susijusių rizikų, o nustatytas rizikas tinkamai valdyti, LTG įmonių grupėje atliekama veiklos partnerių, su kuriais planuojama bendradarbiauti, reputacijos, mokumo, tarptautinių sankcijų taikymo ir kitų aplinkybių, susijusių su veiklos skaidrumu, patikra.

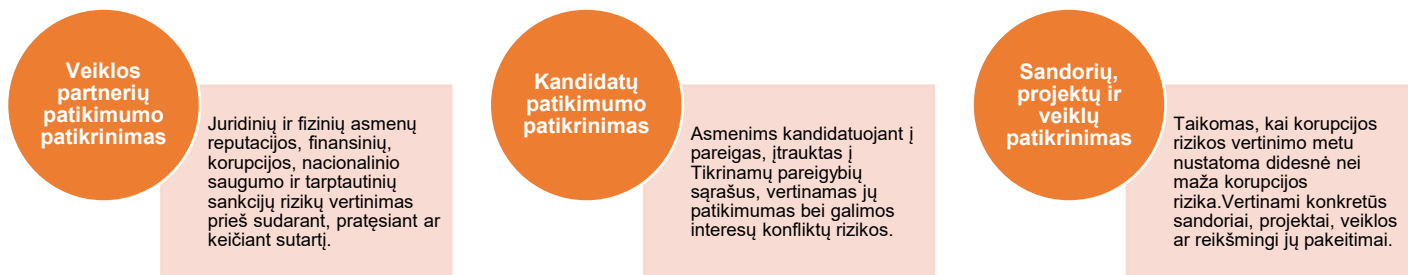
Stropus patikrinimas – tai procesas, per kurį siekiama išsamiau įvertinti korupcijos rizikos pobūdį, mastą ir padėti LTG įmonių grupei priimti sprendimus, susijusius su veiklos partneriais ir kandidatais. Tai yra papildoma kontrolės priemonė korupcijos rizikai identifikuoti, patikrinimo pagrindu grindžiamas sprendimas plėtoti santykius su verslo partneriais ir priimti sprendimą dėl kandidato / darbuotojo patikimumo.

Stropus patikrinimas yra nuolatinis ir nenutrūkstamas procesas, kurio metu ne tik surenkama tam tikra svarbi informacija, bet sudaroma galimybė patikrinti ir įvertinti informacijos patikimumą ir detalumą naudojantis tarptautiniais bei LR valstybinių institucijų suteiktais viešaisiais resursais bei detalių ataskaitų paslaugomis.

Stropaus patikrinimo priemonės integruojamos į LTG įmonių grupės rizikų valdymo procesus, įskaitant veiklos partnerių, rangovų ir kandidatų vertinimą (žr. 7 pav.).

Stropus patikrinimas atliekamas ne tik veiklos partnerių ir kandidatų, bet ir konkrečių sandorių, projektų bei veiklų atžvilgiu, kai korupcijos rizikos vertinimas nustatė didesnę nei mažą korupcijos riziką.

Stropaus patikrinimo rezultatai atnaujinami nustatytu periodiškumu: aukštos rizikos veiklos partnerių – ne rečiau kaip kartą per metus, vidutinės rizikos – kartą per trejus metus, taip pat kiekvieną kartą prieš pratęsiant ar reikšmingai keičiant sutartį arba paaiškėjus naujai reikšmingai informacijai.

7 pav. Stropaus patikrinimo modelis.
(Patikrinimo priemonės integruojamos į LTG įmonių grupės rizikų valdymo procesus.)

8.2.3.1. Veiklos partnerių patikrinimo vertinimas

Prieš LTG įmonių grupės įmonei sudarant naują, pratęsiant ar keičiant sutartį su esamu LTG įmonių grupės veiklos partneriu, privalo įsivertinti klientą pasikreipus į LTG KC Sauga atsakingus darbuotojus vadovaujantis Juridinio - fizinio asmens patikros procesu, Sankcijų įgyvendimo ir kontrolės metodika, Nacionalinio saugumo atitikties metodika.

Veiklos partnerio, kuris yra fizinis asmuo, rizikingumo įvertinamas atliekamas tik dėl taikomų tarptautinių sankcijų patikrinimas pagal Sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės metodiką. Veiklos partnerio, kuris yra juridinis asmuo, atliekama pilna rizikingumo patikra nustatant galimas finansines, reputacines, nacionalinio saugumo, korupcijos, tarptautinių sankcijų rizikas. Nustačius aukštą riziką pagal juridinio – fizinio asmens patikros proceso standartą, informacija perduodama LTG Skaidrumo funkcijai. LTG Skaidrumas atlieka nustatytą aukštą korupcijos rizikų stebėseną, teikia rekomendacijas VV dėl rizikos prevencijos ir valdymo priemonių.

Viešųjų pirkimų srityje pirkimo vykdymo metu, vertinami patikrinimo aspektai galimų ar esamų veiklos partnerių (fizinių ir juridinių asmenų ar jų atsakingų darbuotojų) pagal LR Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas. Esant nustatytiems nepatikimumo aspektams Tiekėjas šalinamas iš pirkimo procedūrų teisės aktų nustatyta tvarka.

Užklauso dėl Veiklos partnerio, kuris dalyvauja viešajame tarptautiniame pirkime ir jo pasitelktų asmenų, asmenų kurių pajėgumais, įskaitant gamintojus yra teikiamos per EcoCost. Tikrintojas, atlikęs patikrą, surašytą išvadą registruota dokumentų valdymo sistemoje, įkelia ją į EcoCost ir teikia užklausą pateikusiam darbuotojui. Užklauso dėl Veiklos partnerio, kuris dalyvauja viešajame mažos vertės ar supaprastintame pirkime ir jo pasitelktų asmenų, asmenų kurių pajėgumais, įskaitant gamintojus yra teikiamos per [subjektų patikros registra](#), Tikrintojas patikros rezultatą pateikia tame pačiame subjektų patikros registre. Užklauso dėl pilno rizikingumo vertinimo teikiamos per KC paslaugų valdymo įrankį JIRA. Tikrintojas, atlikęs patikrą, surašytą išvadą registruota dokumentų valdymo sistemoje ir teikia užklausą pateikusiam darbuotojui.

Su didesnę nei mažą korupcijos riziką keliančiais veiklos partneriais sudaromose sutartyse turi būti įtvirtinama antikorpacinė išlyga, kuri nustato partnerio įsipareigojimą užkirsti kelią korupcijai savo, savo vardu ar naudai veikiančių asmenų veikloje ir LTG įmonių grupės teisę vienašališkai nutraukti sutartį nustačius korupcijos atvejį. LTG įmonių grupė pasilieka teisę, suderinusi apimtį ir terminus, patikrinti, kaip veiklos partneris, jo tiekėjai ir subrangovai laikosi tiekėjų elgesio kodekso reikalavimų.

Nustačius, kad kontrolės neįmanomos arba nebūtų veiksmingos – priimami sprendimai dėl veiksmų sutarties nutraukimui, sustabdymui arba kitiems veiksams kaip tai numato teisės aktai.

Sprendimą priima rizikos savininkas, suderinęs su LTG Skaidrumu, o visi sprendimai yra dokumentuojami.

8.2.3.2. Asmenų, siekiančių eiti pareigas, patikimumo tikrinimas

Siekiant išvengti galimų su korupcija susijusių rizikų, taip pat išvengti galimų interesų konfliktų, LTG įmonių grupėje atliekamas asmenų, siekiančių eiti pareigas (kandidatų) atitikties reikalavimų tikrinimas remiantis Asmenų, siekiančių eiti pareigas AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupėje, patikimumo patikrinimo procesu, Nacionalinio saugumo atitikties metodika.

Kandidatų patikimumo patikrinimas atliekamas LR korupcijos prevencijos įstatymo ir LR nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nustatyta tvarka, kai kandidato / darbuotojo pareigybė įrašyta į Tikrinamų pareigybių sąrašus. Atitinkamai patvirtintus LR susisiekimo ministerijos ir LTG generalinio direktoriaus arba jo įgalioto asmens įsakymais Tikrinamų pareigybių sąrašus, atsakingi už įdarbinimą darbuotojai gavę kandidato / darbuotojo sutikimą bei užpildytą Interesų deklaraciją, vidaus teisės aktų nustatyta tvarka kreipiasi į Verslo atsparumo atitikties funkciją vykdančius atsakingus darbuotojus dėl kandidato/darbuotojo patikimumo patikros. Informacija apie inicijuotą Kandidato patikimumo patikrinimą užregistruojama Tikrintojo registre.

Taip pat, vadovaujantis LR korupcijos prevencijos įstatymo nuostatomis yra atliekama LTG įmonių grupės laikinai einančių pareigas patikimumo patikra pagal LTG generalinio direktoriaus arba jo įgalioto asmens įsakymu patvirtintą Tikrinamų pareigybių sąrašą.

LTG KC Sauga atsakingi darbuotojai teisės aktų nustatyta tvarka kreipiasi į atitinkamas teisės saugos ir kitas institucijas. Gavęs iš jų informaciją ir ją įvertinęs, atsižvelgęs į viešojoje erdvėje esančią informaciją, įvertinęs kitus turimus duomenis, pateikia išvadą iniciatoriams dėl kandidato patikimumo. Darbuotojo patikimumo patikrinimas atliekamas tik tuomet, kai išaiškėja aplinkybės, keliančios įtarimų dėl darbuotojo atitikties teisės aktuose nustatytiems kriterijams.

LTG KC Saugos darbuotojas, įvertinęs pateiktą informaciją, teisės aktų nustatyta tvarka kreipiasi į STT, VSD ir VRM prašydamas pateikti informaciją apie tikrinamą asmenį ir įvertinti jo patikimumą einamoms pareigoms. Kandidato/darbuotojo taip pat paprašoma pristatyti kompetentingų institucijų pažymą, patvirtinančią, kad nėra LR nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme numatytų aplinkybių, dėl kurių jis negali eiti pareigų, taip pat atliekama tolimesnė patikra siekiant nustatyti ar nėra kitų neigiamų aplinkybių, dėl tinkamumo eiti pareigas.

Gavęs atitinkamas pažymą iš kandidato / darbuotojo ir informaciją apie tikrinamą asmenį iš nurodytų institucijų, LTG KC Saugos ekspertai pateikia išvadą dėl patikrinto asmens patikimumo einamoms pareigoms.

Informacija apie kandidato patikimumo patikrą saugoma Tikrintojo registre, kaip yra numatyti Asmenų, siekiančių eiti pareigas LTG įmonių grupėje proceso standarte.

Tikrinamų pareigybių sąrašas skelbiamas LTG interneto svetainėje. Sąrašas peržiūrimas ir atnaujinamas periodiškai, taip pat po funkcijų ar struktūros pertvarkos, įsteigus naujas pareigybes, pakeitus jų pavadinimus ar jas panaikinus. Už sąrašo sudarymą, atnaujinimą ir paskelbimą atsako LTG Skaidrumas.

8.2.4. Anketinės apklausos ir tyrimai

Kiekvienais metais atliekama LTG įmonių grupės darbuotojų atsparumo korupcijai anketinė apklausa.

Pagrindiniai apklausos tikslai – nustatyti darbuotojų požiūrį į korupciją ir galimo jos pasireiškimo LTG įmonių grupėje tikimybę/, identifikuoti darbuotojų žinias apie įmonių grupėje vykdomas korupcijos prevencijos priemones ir numatyti efektyvias atsparias korupcijai priemones.

Gauti apklausos rezultatai analizuojami, lyginami, apibendrinami ir pateikiami susipažinimui LTG įmonių grupės vadovams bei visiems darbuotojams, taip pat teikiami SM.

Periodiškai atliekamas korupcijos rizikų lygio nustatymas ir pagal poreikį įgyvendinamos kitos atsparumo korupcijai priemonės.

8.2.5. Viešųjų ir privačių interesų deklaravimas ir interesų konfliktų valdymas

LTG įmonių grupėje užtikrinamas viešųjų ir privačių interesų deklaravimas ir interesų konfliktų valdymas.

LTG įmonių grupės darbuotojai nustatyta tvarka teikia privačių interesų deklaracijas. Darbuotojai, kurių einamos pareigos ar atliekamos funkcijos patenka į LR viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo reguliavimą, privačius interesus deklaruoja pateikdami privačių interesų deklaraciją Privačių interesų registre (PINREG).

LTG įmonių grupės darbuotojai, nepatenkantys į minėto įstatymo reguliavimo apimtį, tačiau turintys kompiuterizuotą darbo vietą turi prievolę pateikti privačių interesų deklaraciją pagal vidaus tvarkas. Verslo atsparumo atitikties funkciją vykdančys atsakingi darbuotojai užtikrindami maksimalų privačių interesų deklaravimo procentą LTG įmonių grupėje atlieka proaktyvius veiksmus siekiant išvengti galimų interesų konfliktų arba jų grėsmių.

Visi LTG įmonių grupės darbuotojai privalo nusišalinti nuo sprendimų, kurie gali sukelti interesų konfliktą, rengimo, svarstymo ir (ar) priėmimo procedūrų. Nusišalinantis darbuotojas pildo nustatytos formos pranešimą dėl nusišalinimo, kuris teikiamas tiesioginiam vadovui, tvirtinančiam arba atmetančiam nusišalinimą.

Kasmet atliekami pusmetiniai LTG įmonių grupės darbuotojų pateiktų deklaracijų patikrinimai, kuomet patikrinamos pateiktos privačių interesų deklaracijos ir parengiamos pusmetinės privačių interesų tikrinimo ataskaitos. Tokioje ataskaitoje apžvelgiama ir įvertinama tikrinimo metu nustatyta situacija apie pateiktas privačių interesų deklaracijas, aktualizuojami svarbiausi deklaracijų tikrinimo klausimai, identifikuojami pagrindiniai su pateiktomis deklaracijomis susiję trūkumai ir klaidos, teikiami siūlymai jiems ištaisyti bei numatomos identifikuotų trūkumų šalinimo priemonės ir terminai, grįžtamojo ryšio apie trūkumų ištaisymus būdai ir atsakingi asmenys.

Kai darbuotojas nenusišalina, nors interesų konfliktas yra akivaizdus, tiesioginis vadovas arba LTG Skaidrumas inicijuoja darbuotojo nušalinimą nuo sprendimo rengimo, svarstymo ar priėmimo. Nušalinimas įforminamas ir registruojamas nusišalinimo registre. Vadovai nuolat vykdo pavaldžių darbuotojų privačių interesų deklaravimo priežiūrą ir konsultuoja juos viešųjų ir privačių interesų derinimo klausimais.

8.2.6. Dovanų teikimas ir gavimas

LTG įmonių grupėje galioja nulinė dovanų politika, reiškianti, kad darbuotojai, vykdydami jiems pavestas funkcijas, gauna darbo užmokestį ir jokio papildomo atlygio gauti negali.

LTG įmonių grupėje Dovanų priėmimo ir teikimo metodikoje yra apibrėžtos LTG įmonių grupės darbuotojų elgesio priimančios ir teikiant dovanas gairės, taip pat nustatyti darbuotojų elgesio dalyvaujant renginiuose ir delegacijose principai.

LTG įmonių grupės darbuotojai negali priimti dovanų dėl jų atliekamo darbo ar funkcijų, išskyrus dovanas pagal tarptautinį protokolą, tradicijas ir paslaugas, kuriomis naudojamosi tarnybiniais tikslais.

Jiems taip pat yra draudžiama siūlyti ar priimti dovaną už pažadą atlikti arba susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų, jei tai gali sukelti interesų konfliktą arba dėl tokios dovanos jos gavėjas jaučia moralinį ar kitokio pobūdžio įsipareigojimą, galintį turėti įtakos deryboms, pirkimams, bendradarbiavimui, sandorio sudarymui ar pan.

Darbuotojai, gavę, įteikę dovaną arba atsisakę ją priimti, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas šį faktą užregistruoja tam skirtame registre pagal vidaus tvarkose numatytas taisykles.

Gavęs draudžiamą priimti dovaną (pinigus, čekius, kuponus, alkoholinius gėrimus, tabako gaminius), darbuotojas ją užregistruoja ir perduoda atsakingam asmeniui, kuris organizuoja jos grąžinimą dovanotojui, o nenustačius dovanotojo inicijuojamas sunaikinimas. Detali tvarka nustatyta Dovanų priėmimo ir teikimo metodikoje.

Komandiruotė, kurios išlaidas ar jų dalį dengia veiklos partneriai, klientai ar kiti tretieji asmenys, privaloma iš anksto suderinti su LTG Skaidrumu ir užregistruoti dovanų registre. Išimtis taikoma valstybių institucijų kvietimams ir Europos Sąjungos ar kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis dengiamoms išlaidoms.

8.2.7. Taikomos finansinio pobūdžio priemonės

LTG grupės įmonėse taikomos finansinio pobūdžio priemonės, skirtos skaidrumui šioje srityje užtikrinti ir galimoms su korupcija susijusioms rizikoms išvengti / suvaldyti. LTG grupės įmonės, kurių apskaita yra decentralizuota (UAB „Geležinkelio tiesimo centras“, UAB „Rail Baltica statyba“, „LTG Cargo Polska“, „LTG Cargo Ukraine“), yra supažindinamos su centralizuotose LTG grupės įmonėse galiojančiomis politikomis ir metodikomis, kurių nuostatomis turi vadovautis.

Atitiktą apskaitos standartams reglamentuoja LTG TFAS apskaitos politika, Mokesčių politika, Finansinių išteklių valdymo politika, LTG Link TFAS apskaitos politika, LTG Infra TFAS apskaitos politika ir LTG Cargo TFAS apskaitos politika.

Finansinės ataskaitos turi būti sudaromos laikantis LTG grupės įmonėse nustatytos apskaitos politikos reikalavimų pagal TFAS ir aiškiai visais reikšmingais aspektais teisingai atspindėti LTG įmonių grupės finansinę būklę, veiklos rezultatus, kapitalo pokyčius ir pinigų srautus. Tarpinės / metinės finansinės ataskaitos rengimą, tvirtinimą ir savalaikį pateikimą juridinių asmenų registrai reglamentuoja Finansinių ataskaitų rengimo ir konsolidavimo metodika, Ataskaitų rengimo procesas, Konsolidavimo procesas.

Siekiant užtikrinti finansinės ataskaitos teisingumą, įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus yra atliekama finansinių ataskaitų auditas (taip pat ir LTG grupės įmonių, kurių apskaita yra decentralizuota), o audituotų finansinių ataskaitų skaidrumą užtikrina LTG Audito komitetas. Siekiant užtikrinti skaidrumo ir viešumo principus, LTG grupės įmonių finansiniai duomenys skelbiami viešai LTG / VV metinėse veiklos ataskaitose, kurios talpinamos LTG internetiniame puslapyje ir yra viešai prieinamos.

LTG grupės įmonėse, kurių apskaita centralizuota, atliekamų mokėjimų per banką kontrolė taikoma remiantis Mokėjimų per banką rengimo ir vykdymo proceso standartu.

Darbo užmokesčio apskaičiavimo kontrolė atliekama remiantis AB „Lietuvos geležinkeliai“ darbo užmokesčio apskaitos metodika ir Darbo užmokesčio apskaitos proceso standartu.

Teisingą mokesčių apskaitymą bei tinkamą ir savalaikį mokestinių prievolių įvykdymą LTG grupės įmonėse reglamentuoja Mokesčių apskaitos administravimo (centralizuotos funkcijos) proceso standartas ir Mokesčių apskaitos (decentralizuota funkcija) kontrolės proceso standartas bei Mokesčių apskaitos ir deklaravimo proceso standartas.

Sandorius tarp LTG grupės įmonių, užtikrinant, kad sandoriai atitiktų LR teisės aktus, reglamentuoja LTG grupės įmonių kainodaros metodika, Susijusių asmenų sandorių kainodaros metinio dokumentavimo ir kontrolės procesas, Maržos nustatymo proceso standartas ir Tarpinės susijusių asmenų sandorių kainodaros dokumentavimo ir kontrolės proceso standartas. Sandorių su susijusiomis šalimis politika skirta apsaugoti AB „Lietuvos geležinkeliai“ ir AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupės akcininkų interesus siekiant tinkamai įvertinti su tokiais sandoriais susijusius interesus konfliktus ir minimizuoti tokių sandorių galimas sukelti neigiamas pasekmes ir užtikrinti, kad LTG ir Grupės finansinėse ataskaitose būtų tinkamai atskleista informacija.

Siekiant nustatyti neteisėtus turto pasisavinimo faktus, LTG grupės įmonėse atliekama turto inventurizacija (žr. plačiau Inventurizacijos metodikoje), o turto perdavimas tarp atsakingų asmenų reglamentuotas Turto perdavimo proceso standartu. Taip pat LTG grupės įmonėse, kurių apskaita tvarkoma centralizuotai ir „SAP S4 Hana“ sistemoje taikomi šie procesų standartai: Ilgalaikio turto įsigijimo, Naudojimo teise valdomo turto apskaitos, Ilgalaikio turto perkėlimo, Ilgalaikio turto inventurizacijos, Ilgalaikio turto pardavimo.

8.2.8. Prevencijos priemonės, taikomos pirkimuose ir sutarčių vykdyme

LTG įmonių grupė, siekdama skaidrumo vykdydama pirkimus ir įgyvendindama sutartis, atlieka tikslinius prevencijos veiksmus, nurodytus LTG įmonių grupės pirkimuose ir sutarčių vykdyme taikomų kontrolės ir pažeidimų prevencijos gairėse.

Organizuojant viešuosius pirkimus pagal LR viešųjų pirkimų įstatymą, ir pirkimus pagal LR pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų įstatymą (toliau tekste bendrai vadinami – Pirkimai), įgyvendinamos tikslinės korupcijos prevencijos priemonės (Pirkimai vykdomi centralizuotai, numatyti atsakingų subjektų įgaliojimai,

parengtos nešališkumo deklaracijos, sudarytos Pirkimų vykdymo komisijos, Pretenzijų nagrinėjimo komisija, reguliariai vykdomi mokymai iniciatoriams, pirkimų vykdytojams, ekspertams ir pan.).

LTG grupės sutarčių vykdymo priežiūra centralizuota LTG KC Pirkimų padalinyje. Tokiu būdu siekiama užtikrinti vieningą sutarčių valdymą, stebėti ir kontroliuoti reikšmingiausias ir rizikingiausias sutarties vykdymo vietas. LTG Sutarčių vykdymo metodika reglamentuoja sutarčių rengimo etapus ir atsakomybės lygmenis, kontrolės metodus, kuriais vadovaujantis turi būti atliekama sutarčių vykdymo kontrolė; sutarčių valdymo ir monitoringo sistemos visapusiškam funkcionavimui sukurti IT įrankiai (SAP, S4hana, Power BI švieslentės). Tai padeda valdyti pirkimo objekto ir sutarties vertės likučius, terminus, vykdymo kokybę, garantinių įsipareigojimų vykdymą ir pan. Užsakymai kuriami ir tam tikrais atvejais siunčiami tiekėjui tik iš sistemos. LTG sutarčių keitimai ir koregavimai pagal sutarties sąlygas atliekami centralizuotai LTG Pirkimų padalinyje ir (ar) dalyvaujant LTG Teisės padalinio teisininkams.

Siekiant skaidrumo ir nešališkumo, Pirkimuose gautas tiekėjų pretenzijas nagrinėja atskira Pretenzijų nagrinėjimo komisija, kuri priima sprendimą ir pateikia jį Pirkimo komisijai arba Pirkimo organizatoriui. LTG įmonių grupės darbuotojai, vykdantys pirkimus, taip pat atliekantys pirkimų ekspertų funkcijas yra pasirašę nešališkumo deklaracijas ir konfidencialumo pasižadėjimus, taip pat deklaravę privačius interesus, o esant galimam interesų konfliktui nusišalina nuo vykdomo Pirkimo.

Siekiant mažinti korupcijos rizikos pasireiškimą ir didinti atsparumo korupcijai lygį pirkimų srityje, teisės aktų nustatyta tvarka atliekama prevencinė pirkimų analizė. Pirkimų atsakingas darbuotojas, atsižvelgdamas į pirkimų procese galimus rizikos veiksnius, vykdo pirkimų nuolatinę rizikos analizę, apimančią rizikos nustatymą ir vertinimą, numato rizikas mažinančias ir kitas valdymo priemones. Kitos funkcijos ar padaliniai pagal kompetenciją prisideda analizuodami pirkimų srityje kylančius rizikos veiksnius ir vertindami rizikas. Nustačius ir įvertinus rizikas, surašoma išvada ir pateikiama informacija apie nustatytą korupcijos riziką bei rekomendacinio pobūdžio pasiūlymai sumažinti nustatytą korupcijos riziką ir (ar) pašalinti jos veiksnius.

Siekiant didinti tiekėjų konkurenciją Pirkimuose ir užtikrinti, kad keliama reikalavimai nėra ribojantys, taikomas vidinis Tiekėjų pritraukimo standartas (taikomas vykdant skelbiamus Pirkimus raštu, gali būti netaikomas arba taikymas gali būti nutrauktas tik esant objektyvioms priežastims bei suderinus su tiesioginiu vadovu arba Pirkimų komisija), jame numatyti keturi etapai: I. Pirminės informacijos apie pirkimą platinimas (Rinkos konsultacija), II. Informacijos apie pirkimą platinimas, III. Tiekėjų aktyvumo skatinimas ir IV. Galutinis tiekėjų aktyvumo patikrinimas.

Didelė pirkimų apimtis vykdoma dinaminių pirkimų sistemų pagrindu, į kurias nuolat įtraukiami nauji tiekėjai, atitinkantys kvalifikacinius reikalavimus, kurie kviečiami dalyvauti konkrečiuose pirkimuose, atliekamuose dinaminių pirkimų sistemų pagrindu. Galiojančių dinaminių pirkimų sistemų sąrašas skelbiamas viešai LTG interneto svetainėje. Įgyvendinant vieną iš LTG įmonių grupės ir Pirkimų funkcijos tikslų – Pirkimų skaidrumo didinimą – matuojamas, stebimas ir į Pirkimų funkcijos vadovų bei darbuotojų metinius tikslus įtrauktas rodiklis „Skelbiamų pirkimų dalis, kuriuose gautas daugiau nei vienas pasiūlymas / paraiška“, kuriuo siekiama, kad kuo didesnėje Pirkimų dalyje būtų užtikrinama tiekėjų konkurencija.

Siekiant užtikrinti, kad Pirkimo metu keliama reikalavimai dirbtinai neribotų tiekėjų konkurencijos ir pasiruošimo Pirkimui metu būtų įvertinta realių ir potencialių prekių, paslaugų ir darbų pasiūla bei tiekėjai, parengtos Rinkos tyrimo atlikimo gairės ir mokomoji informacija.

Patvirtintas bei taikomas AB „Lietuvos geležinkeliai“ tiekėjų elgesio kodeksas, numatantis principus, kurių turi laikytis visi LTG įmonių grupės veiklos partneriai.

Už sutarties vykdymą atsakingas darbuotojas užtikrina tinkamą sutarties vykdymą nuolat stebėdamas ir kontroliuodamas sutartinių įsipareigojimų vykdymo eigą, terminų bei prekių, paslaugų ir darbų atitikties sutartyje numatytiems kokybiniais ir kitiems reikalavimams laikymąsi; atsižvelgdamas į sutarties nuostatas, reglamentuojančias sutarties nutraukimo sąlygas, pažeidimų pobūdį, galimą žalą ar nuostolius, galinčius kilti dėl sutarties pažeidimo, situaciją rinkoje, galimas tiekėjų alternatyvas ir kt. veiksnius, esant poreikiui, konsultuojasi su teisininkais ir priima sprendimą dėl sutarties nutraukimo bei informuoja apie tai už sutarties vykdymą atsakingą asmenį.

Siekiant užtikrinti skaidrumą, Verslo atsparumo atitikties funkciją vykdantys atsakingi darbuotojai nustato korupcijos pasireiškimą tikimybę pirkimų ir sutarčių vykdymo srityse, teikia išvadas SM, kontroliuoja į LR susisiektą ministrui priskirtą valdymo sričių kovos su korupcija programos įgyvendinimo priemonių planą įrašytų priemonių pagal teiktas išvadas, įgyvendinimą LTG

įmonių grupėje, esant poreikiui, įvertina įgyvendintų priemonių veiksmingumą; vertina su pirkimais ir sutarčių vykdymu susijusius teisės aktus antikorupciniu požiūriu, teikia siūlymus dėl šių teisės aktų tobulinimo.

Teisės ir atitikties funkcijos darbuotojai ir (ar) Pirkimų funkcijos darbuotojai nustato unifikuotas sutarčių rengimo ir vykdymo kontrolės tvarkas, įtvirtinančias skaidrumo, atskaitomybės ir teisingumo principus; užtikrina, kad pasirašomos sutartys atitiktų teisinio reguliavimo reikalavimus; teikia teises konsultacijas sutarčių vykdymo metu dėl sutarčių sąlygų keitimo, sutarties nutraukimo, dėl netesybų ir kitų sankcijų taikymo, taip užtikrinant, kad sutartys būtų vykdomos jose nustatyta tvarka ir planuojami sutarties nutraukimai, sąlygų keitimai, netesybų ar sankcijų taikymas atitiktų teisės aktų reikalavimus.

Siekiant visapusiškai įvertinti tikslines prevencines priemones ir jomis pasiektus rezultatus, LTG Vidaus auditas atlieka vidaus auditus pagal rizikos pagrindu sudarytą vidaus audito planą ir vertina šių sričių vidaus kontrolės sistemos veiksmingumą.

LTG įmonių grupėje paskiriamas viešųjų pirkimų prevencinę kontrolę vykdančias asmuo ar padalinys.

Kiekvienais metais atliekamas praėjusių metų viešųjų pirkimų rizikų vertinimas, analizuojant: „vieno tiekėjo“ pirkimus ir atmetus pasiūlymus, netinkamai priskirtus Bendrojo viešųjų pirkimų žodyno kodus, LTG įmonių grupei nebūdingus, neįprastus ar pirmą kartą vykdomus pirkimus, techninių pasiūlymų vertinimo požiūriu sudėtingus pirkimus, pasitvirtinusias pretenzijas, nepagrįstai aukštas ar specifinius kvalifikacijos ir pirkimo objekto reikalavimus, skirtingas pirkimo komisijos narių nuomones, pirkimų organizavimo ir sutarčių vykdymo priežiūros reglamentavimo trūkumus bei audito rekomendacijas.

Iki balandžio 1 d. antikorupciniu požiūriu išanalizuota ir apibendrinta informacija apie praėjusių metų pirkimų rizikingus aspektus pateikiama Susisiekimo ministerijai.

Ne rečiau kaip kartą per trejus metus LTG Vidaus auditas įtraukia viešųjų pirkimų proceso auditą į metinį planą, o audito išvados nuasmenintas išrašas pateikiamas Susisiekimo ministerijai.

8.2.9. Lobistinės veiklos skaidrumas

LTG įmonių grupė užtikrina lobistinės veiklos skaidrumą ir užkerta kelią neteisėtai lobistinei veiklai.

Darbuotojai, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, patikrina, ar asmuo yra įrašytas į lobistų sąrašą, ir teisės aktų bei LTG Skaidrumo metodikoje nustatyta tvarka deklaruoja patirtą lobistinę įtaką.

Už lobistinės veiklos skaidrumo koordinavimą, metodinės pagalbos teikimą ir darbuotojų konsultavimą atsako LTG Skaidrumas.

9. TIKRINIMAS (VEIKSMINGUMO VERTINIMAS)

9.1. Tikrinimo būdai

Siekiant užtikrinti veiksmingą atsparumo korupcijai priemonių įgyvendinimą ir puoselėti atsparumo korupcijai aplinkos kūrimą, LTG įmonių grupėje įgyvendinamas 4 (keturių) lygių atitikties kontrolės mechanizmas (8 pav.):

- tiesioginė visų lygių vadovų vykdoma pavaldžių darbuotojų kontrolė;
- LTG Skaidrumo ir Verslo atsparumo atitikties funkciją vykdančių atsakingų darbuotojų vykdomi kontrolės veiksmai;
- antikorupcinės vadybos sistemos veikimo tikrinimai (auditai);
- antikorupcinės vadybos sistemos tinkamumo, pakankamumo ir rezultatyvumo vertinimai (vadovybės vertinamosios analizės ir stebėsenos).

8 pav. LTG įmonių grupėje įgyvendinamas 4 (keturių) lygių atitikties kontrolės mechanizmas

Visų LTG įmonių grupėje įgyvendinamų lygių atitikties kontrolės mechanizmas užtikrina taikomų atsparumo korupcijai priemonių veiksmingumą, sklandų ir nuoseklių atsparumo korupcijai aplinkos kūrimą.

9.2. Tiesioginė visų lygių vadovų atsakomybė ir vykdoma pavaldžių darbuotojų kontrolė

LTG įmonių grupėje visų lygių ir visų padalinių / funkcijų vadovai privalo netoleruoti bet kokių korupcijos pasireiškimo formų ir asmeniškai užtikrinti veiklos skaidrumą kuriojamame padalinyje, yra atsakingi už atsparumo korupcijai aplinkos kūrimą ir stiprinimą. Savo veiksmais jie privalo rodyti pavyzdį, skatinti tinkamą darbuotojų požiūrį ir elgesį formuojant atsparumo korupcijai aplinką, pagal kompetenciją užtikrinti atsparumo korupcijai priemonių įgyvendinimą.

Visų lygių vadovai, suteikdami būtinus išteklius, nuolat vykdo pavaldžių darbuotojų atliekamų užduočių kontrolę ir užtikrina, kad darbuotojai tinkamai ir skaidriai vykdytų priskirtas užduotis, už kurių įgyvendinimą jie yra atsakingi.

Nustatius, kad darbuotojai nevykdo pavestų užduočių arba jos vykdomos netinkamai ir neskaidriai, vadovai nedelsiant imasi korekcinio veiksmų nustatytoms neatitiktims pašalinti. Esant galimiems sukčiavimo ar kito korupcinio pobūdžio atvejams, imasi veiksmų, užkardančių tokias veikas ir apie tai nedelsiant informuoja LTG Skaidrumo darbuotojus vidaus pranešimų apie pažeidimus kanalais.

9.3. LTG Skaidrumas vykdomi kontrolės veiksmai

LTG įmonių grupė vadovaujasi LR SM ministro patvirtintu Korupcijos prevencijos veiksmų planu, į kurį esant poreikiui įtraukiamos papildomos priemonės, atsižvelgiant į LTG įmonių grupės veiklos ypatumus ir identifikuotus rizikos veiksnius veiklos srityse, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė; valstybės, SM ir LTG įmonių grupės numatytus tikslus stiprinant atsparumo korupcijai nuostatas, ugdant nulinės tolerancijos korupcijai poziciją ir kuriant skaidrią veiklos aplinką.

Įgyvendinant LR SM ministro patvirtintu Atsparumo korupcijai politikos priemonių įgyvendinimo tvarkos aprašu korupcijos prevencijos veiksmų plano nuostatos peržiūrimos ir įvertinamas priemonių vykdymo veiksmingumas. Pagal poreikį įtraukiamos ir planuojamos įgyvendinti naujos atsparumo korupcijai priemonės.

Korupcijos prevencijos veiksmų plano nuostatos apima pagrindinių tikslų – teisinės bazės gerinimą bei geresnio valdymo užtikrinimą ir nulinės korupcijos tolerancijos užtikrinimo – nuostatas.

Dėl Korupcijos prevencijos veiksmų plane numatytų priemonių įvykdymo rengiamos ataskaitos. LTG Skaidrumas koordinuoja veiksmus, susijusius su minėtame plane numatytų priemonių įgyvendinimu.

LTG Skaidrumas po motyvuotoje išvadoje dėl korupcijos tikimybės nustatymo nurodyto priemonės įgyvendinimo termino įvertina įvykdytos priemonės rezultatus ir jos veiksmingumą.

Siekiant įvertinti taikomų atsparumo korupcijai priemonių rezultatyvumą ir kuriamos antikorupcinės aplinkos būklę, LTG įmonių grupėje taip pat periodiškai atliekama įgyvendinamų atsparumo korupcijai priemonių stebėseną (monitoringas). Monitoringą atlieka LTG Skaidrumo ir Verslo atsparumo atitikties funkciją vykdančios atsakingi darbuotojai. Atliktos stebėsenos rezultatai įtraukiami į bendrą įgyvendintų atsparumo korupcijai priemonių ataskaitą.

LTG Skaidrumas metodikoje nustato, kas antikorupcinės vadybos sistemos srityje stebima ir matuojama, kokiais metodais, koku periodiškumu ir kada rezultatai analizuojami bei vertinami. LTG Skaidrumas stebi pagrindinius rizikos rodiklius (KRI) ir veiklos rodiklius (KPI), kurie vertina ne tik priemonių atlikimą, bet ir jų rezultatą bei veiksmingumą. Šie rodikliai, jų siekiniai, matavimo metodika ir atsakomybės nustatomi Skaidrumo rizikos valdymo modelyje. Stebėsenos rezultatai dokumentuojami ir periodiškai teikiami aukščiausiam vadovybei.

9.4. Antikorupcinės vadybos sistemos veikimo tikrinimai (auditai)

Siekiant įsitikinti, kad LTG įmonių grupėje antikorupcinės vadybos sistema veikia sklandžiai, atitinka jai keliamus reikalavimus, atsparumo korupcijai priemonės įgyvendinamos rezultatyviai ir joms pasirinkti įgyvendinimo būdai yra tinkami, atliekami nepriklausomi ir nešališki vidaus ar išorės auditai.

LTG Vidaus auditas periodiškai, ne rečiau kaip kartą per trejus metus, atlieka įvykdytų / vykdomų veiklų atsparumo korupcijai srityje vidaus auditą. Antikorupcinės vadybos sistemos auditas įtraukiamas į metinį Vidaus auditų planą. Prireikus gali būti pasitelkiami (įtraukiant į audito grupę) antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytojas ir (ar) kiti atsitinkamos srities specialistai ar išorės paslaugų tiekėjai ar ekspertai, atsižvelgiant į audito apimtį. Antikorupcinės vadybos sistemos vidaus auditus atliekantys asmenys negali audituoti savo pačių darbo.

Vidaus audito metu renkama ir vertinama informacija, susijusi su vykdomomis korupcijos prevencijos priemonėmis ir jų rezultatyvumu, nagrinėjami nacionaliniai ir LTG vidiniai teisės aktai ir dokumentai, reglamentuojantys atsparumo korupcijai procesus ir vykdomas korupcijos prevencijos priemonės. Vidaus audito metu vertinama įgyvendintų/įgyvendinamų atsparumo korupcijai priemonių turinys, tikslingumas ir rezultatai.

Atlikus vidaus auditą, surašoma audito ataskaita ir teikiamos rekomendacijos dėl įgyvendinamų tikslinių korupcijos priemonių teisinio reguliavimo ir taikymo tobulinimo. Audito ataskaita pateikiama audituotų padalinių vadovams ir funkcijų vadovams, antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytojui, LTG / VV vadovui. Atliekama stebėseną dėl pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo.

Pagal poreikį dėl LTG įmonių grupėje taikomų atsparumo korupcijai priemonių veiksmingumo gali būti atliekami išorės auditai.

Ne rečiau kaip kartą per trejus metus LTG Vidaus auditas įtraukia korupcijos rizikos valdymo vertinimą į metinį audito veiklos planą. Susipažinęs su atlikto audito korupcijos rizikos valdymo vertinimo išvadomis, LTG generalinis direktorius arba jo įgaliotas asmuo prireikus priima sprendimus dėl korupcijos rizikos valdymo tobulinimo ir apie priimtus sprendimus paskelbia LTG interneto svetainėje. AVS audito ataskaita ar jos santrauka teikiama ir LTG valdybai bei Audito komitetui, o LTG Skaidrumas pateikia nuasmenintą vertinimo išvadą Susisiekimo ministerijai.

9.5. Antikorupcinės vadybos sistemos tinkamumo, pakankamumo ir rezultatyvumo vertinimai (vadovybės vertinamosios analizės ir stebėseną)

LTG įmonių grupės vadovybė tiesiogiai dalyvauja atsparumo korupcijai priemonių įgyvendinimo užtikrinime ir antikorupcinės aplinkos kūrimo (žr. priede Nr. 1).

LTG įmonių grupės atsparumo korupcijai veiklos kasmetines ataskaitas rengia LTG Skaidrumo darbuotojai kartu su Verslo atsparumo atitikties funkciją vykdančiais atsakingais darbuotojais. Ataskaitose yra pateikiama bendra apžvalga korupcijos prevencijos srityje, analizuojamas įgyvendintų atsparumo korupcijai priemonių veiksmingumas, siūlomos pagrindinės atsparumo korupcijai priemonių efektyvinimo kryptys.

Metinės ataskaitos dėl įgyvendinamų atsparumo korupcijai priemonių kartą per metus teikiamos LTG generaliniam direktoriui ir LTG valdybai bei pagal poreikį kitiems padaliniais / funkcijoms.

LTG / VV vadovai, taip pat LTG valdyba, gavę metines ataskaitas, atlieka atskirų LTG ir VV atsparumo korupcijai veiklos sričių vertinamąją analizę ir stebėseną, įvertina atliktų priemonių veiksmingumą korupcijos prevencijos srityje.

Atliekamos vertinamosios analizės metu yra vertinama:

- aktualijų ir klausimų, spręstinių po ankstesnės vadovybės ar valdybos vertinamosios analizės, išsprendimas (pažanga);
- vidaus ir išorės faktorių kaita, jų įtaka antikorupcinės vadybos sistemos veikimui;
- antikorupcinės vadybos sistemos veiksmingumas, sietinas su keliamais tikslais ir pasiektais rezultatais, įgyvendinant atsparumo korupcijai priemones;
- korupcijos rizikos mažinimui taikytų priemonių veiksmingumas;
- antikorupcinės vadybos sistemos palaikymui skirtų išteklių pakankamumas.
- gautų pranešimų apie galimus pažeidimus ir atliktų tyrimų tendencijos;
- vidaus ir išorės auditų rezultatai;
- nustatytų neatitikčių ir korekcinio veiksmų statistika bei tendencijos;
- korupcijos rizikų pobūdžio ir masto pokyčiai.

Atlikus vertinamąją analizę, LTG įmonių grupės vadovybė, taip pat LTG valdyba pagal poreikį teikia rekomendacijas ir siūlymus dėl korupcijos prevencijos priemonių LTG įmonių grupėje įgyvendinimo tobulinimo. LTG įmonių grupės vadovybės ir valdybų vertinamosios analizės rezultatai ir pasiūlymai yra fiksuojami valdybų posėdžių protokoluose arba pateikiami el. paštu.

LTG Skaidrumo darbuotojai, įvertinę LTG įmonių grupės vadovybės, taip pat LTG valdybos (pagal poreikį ir VV valdybos) vertinamosios analizės rezultatus ir teikiamas rekomendacijas, pririnkus įtraukia siūlomas priemones į Korupcijos prevencijos veiksmų planą ir numato šių priemonių įgyvendinimo būdus, terminus bei atsakingus asmenis.

Vertinamosios analizės rezultatų santrauka teikiama LTG valdybai ir Audito komitetui ir registruojama dokumentų valdymo sistemoje.

LTG Skaidrumas nuolat vertina, ar antikorupcinė vadybos sistema yra tinkama valdyti LTG įmonių grupės korupcijos rizikas ir ar ji veiksmingai įgyvendinama, ir teikia ataskaitas LTG valdybai, Audito komitetui ir aukščiausiajai vadovybei periodiškai arba pagal poreikį, nustačius reikšmingą riziką ar korupcijos atvejį. Šiose ataskaitose pateikiami ir atliktų tyrimų bei auditų rezultatai.

10. TOBULINIMAS

10.1. Neatitikčių identifikavimas

Užtikrinant sklandų antikorupcinės vadybos sistemos veikimą LTG įmonių grupėje, identifikuojamos šios sistemos neatitiktys ir numatomi korekciniai (tobulinimo) veiksmai, kurie fiksuojami tiksliniuose dokumentuose (korupcijos prevencijos priemonių planuose, prevencijos ataskaitoje, tyrimo ataskaitoje, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvadoje, korupcijos rizikų registre ir pan.).

Identifikuotų neatitikčių šaltiniai yra:

- LTG / VV valdybų vertinamosios analizės rezultatai;
- vidaus ir išorės auditų atsparumo korupcijai aspektu rezultatai;
- stebėsenos rezultatai;
- tikslinė LTG Skaidrumo veikla nustatant ir tiriant sukčiavimo ir kito korupcinio pobūdžio atvejus, koordinuojant ir įgyvendinant kitas tikslines atsparumo korupcijai priemones;
- korupcijos rizikų analizė;
- korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas;
- vadovybės, darbuotojų, bendradarbiaujančių institucijų, veiklos partnerių, taip pat visuomenės pranešimai, skundai ir pasiūlymai / rekomendacijos, skirti tobulinti antikorupcinės vadybos sistemą.

Identifikuota neatitiktis gali būti nukrypimas nuo teisės aktų (įstatymų, norminių dokumentų, procesų standartų ir kt.) numatytų reikalavimų apibrėžties (teisinis reguliavimas), šių teisės aktų nuostatų laikymosi ar vykdymo (teisės taikymo).

Nustačius teisinio reguliavimo ar jo taikymo neatitiktį, LTG Skaidrumo atsakingi darbuotojai:

- atlieka pirminę neatitikties analizę, nustato jos pobūdį ir priežastis;
- informuoja už neatitikties šalinimą atsakingą asmenį apie nustatytą neatitiktį;
- pagal kompetenciją teikia rekomendacijas dėl prevencinių priemonių ir (ar) korekcinų veiksmų bei, esant poreikiui, rengia ar derina jų įgyvendinimo planą arba inicijuoja susijusių priemonių įtraukimą į Korupcijos prevencijos veiksmų planą;
- vykdo rekomenduotų prevencinių priemonių ir korekcinų veiksmų įgyvendinimo stebėseną;
- įvertina, ar panašių neatitikčių yra ar gali atsirasti kituose LTG įmonių grupės Veiklos vienetuose ar procesuose, ir prireikus inicijuoja rekomendacijas dėl prevencinių priemonių ar korekcinų veiksmų įgyvendinimo juose;
- po korekcinų veiksmų įgyvendinimo peržiūri jų veiksmingumą ir, jei neatitiktis nepašalinta, inicijuoja papildomus veiksmus ar sistemos pakeitimus.

Prireikus, LTG Skaidrumo gali pasitelkti kitus tinkamos kompetencijos specialistus, kad būtų galima parengti neatitikčių šalinimo planą ir koreguoti neatitiktis. Jei dėl neatitikties pašalinimo priimti sprendimą LTG Skaidrumo ar Verslo atsparumo atitikties funkciją vykdančiams atsakingiems darbuotojams nepakanka įgaliojimų, jie apie neatitiktį informuoja atitinkamo LTG / VV funkcijų vadovaujantį darbuotoją.

10.2. Antikorupcinės vadybos sistemos tobulinimas

LTG įmonių grupė nuolat gerina antikorupcinę vadybos sistemą. Antikorupcinė vadybos sistema gerinama atliekant įvairias kompleksines teisinio reguliavimo ir taikymo (įgyvendinimo) priemones, orientuotas į sklandų antikorupcinės vadybos sistemos veikimą ir sistemos tobulinimą:

- kuriami, peržiūrimi ir esant poreikiui atnaujinami tiksliniai teisės aktai, reglamentuojantys antikorupcinės vadybos sistemos veikimą;
- stebima ir prižiūrima, kaip LTG įmonių grupėje įgyvendinama antikorupcinės vadybos sistema, ir esant poreikiui teikiamos rekomendacijos ir pasiūlymai dėl šios sistemos efektyvesnio funkcionavimo. Gautas rekomendacijas ir pasiūlymus LTG Skaidrumo ir / ar Verslo atsparumo atitikties funkciją vykdančios atsakingi darbuotojai įvertina ir pagal poreikį perduoda jas vykdymui atsakingam padaliniiui ir / arba įtraukia į Korupcijos prevencijos veiksmų planą;
- esant poreikiui, konsultuojamasi su LTG įmonių grupės darbuotojais ir kitomis suinteresuotomis šalimis, teikiančiomis idėjų ir patarimų dėl efektyvesnio atsparumo korupcijai proceso veikimo. Siekiant efektyvesnio atsparumo korupcijai srityje rezultatų, bendradarbiaujama su SM, STT, VRM, VSD, „Transparency International“ Lietuvos skyriumi ir kitomis institucijomis, teikiančiomis rekomendacijas dėl efektyvesnio antikorupcinės vadybos sistemos veikimo LTG įmonių grupėje;
- siekiant tobulinti su antikorupcinės vadybos sistema susijusius veiklos procesus, įgyvendinamos vidaus ir išorės auditų ataskaitose pateiktos rekomendacijos dėl atsparumo korupcijai vadybos sistemos tobulinimo: šios nuostatos perduodamos tiksliniam padaliniiui vykdymui ir / arba pagal poreikį įtraukiamos į Korupcijos prevencijos veiksmų planą;
- atliktų sukčiavimo ir kitokio korupcinio pobūdžio atvejų tyrimų išvadų pagrindu teikiami siūlymai dėl efektyvesnio atsparumo korupcijai proceso veikimo. Atlikus minėtų atvejų tyrimus, vertinama tam tikrų tyrimo metu identifikuotų neatitikčių ir jų šalinimo (veiklų efektyvinimo) galimybės ir būdai;
- analizuojami ir įgyvendinami vadovybės atliktų periodinių stebėsenų ir vertinamųjų analizių siūlymai dėl efektyvesnio atsparumo korupcijai proceso veikimo. Stebėsenų ir vertinamųjų analizių metu gauti rezultatai pateikiami VS. Atlikus šių rezultatų analizę, perduodamos tiksliniam padaliniiui vykdymui ir / arba pagal poreikį įtraukiamos į Korupcijos prevencijos veiksmų planą;
- darbuotojams periodiškai organizuojami tiksliniai atsparumo korupcijai tematika mokymai;
- skatinamos įvairios darbuotojų švietimo ir sąmoningumo ugdymo priemonės – teikiami informaciniai pranešimai, diskusijos, forumai ir kita;

- analizuojami ir apibendrinami LTG įmonių grupėje periodiškai atliktų tyrimų rezultatai ir teikiamos rekomendacijos dėl efektyvesnės atsparumo korupcijai aplinkos kūrimo. LTG įmonių grupėje atliekamų periodinių tyrimų rezultatai yra analizuojami, vertinami, lyginami, pateikiamos išvalgos dėl tolimesnių veiklos tendencijų, pateikiami pasiūlymai dėl antikorupcinės vadybos sistemos tobulinimo.

10.3. Antikorupcinės vadybos sistemos pokyčių valdymas

Nustačius antikorupcinės vadybos sistemos pakeitimų poreikį, pakeitimai atliekami suplanuotai: nustatomas pokyčio poreikio pagrindas ir tikslas, įvertinamas jo poveikis kitiems sistemos elementams ir procesams, paskiriami atsakingi subjektai ir terminai, numatoma, kaip pokytis bus komunikuojamas darbuotojams ir suinteresuotoms šalims ir kaip bus įvertintas jo rezultatyvumas. Pokyčiai fiksuojami Vadovo versijų kontrolės lentelėje, pateikiant pokyčių pagrindimą.

11. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Atsižvelgiant į valstybės, LTG įmonių grupės ir jos kontroliuojančių institucijų veiklos politinius, socialinius, teisinius, ekonominius, organizacinius aplinkos pokyčius ir inovacijas, taikymo praktiką korupcijos prevencijos srityje, Vadovo nuostatos periodiškai, esant poreikiui yra peržiūrimos, aktualizuojamos ir atnaujinamos. Už Vadovo peržiūrą yra atsakingi LTG Skaidrumo darbuotojai.

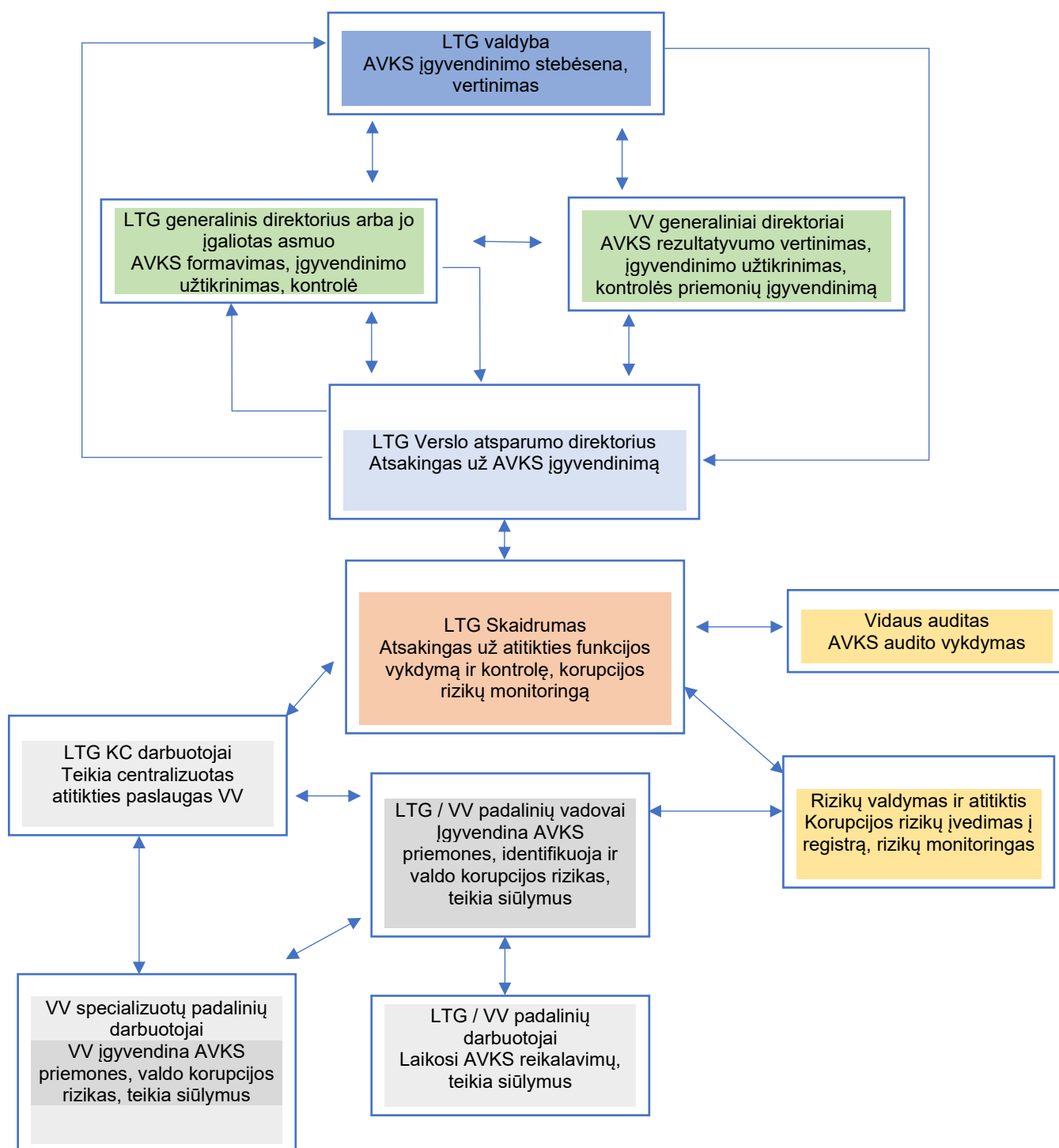
Darbuotojų pažeidimai dėl antikorupcinės vadybos sistemos reikalavimų nesilaikymo tiriami LTG įmonių grupės darbo principuose nustatyta tvarka.

Vadovo nuostatų pažeidimas laikomas darbo pareigų vykdymo pažeidimu, už kurį taikoma LR teisės aktuose numatyta atsakomybė. Jei padarytas pažeidimas turi nusikalstamos veikos požymių, apie tai pranešama kompetentingoms institucijoms ir už šias veikas gali būti taikoma teisės aktais nustatyta atsakomybė.

PRIEDAI

Antikorupecinės vadybos sistemos vadovo
priedas Nr. 1.

Subjektai, dalyvaujantys antikorupecinėje vadybos sistemoje, ir jų veiksmai

ANTI-KORUPCINĖS VADYBOS SISTEMOS VADOVO SANTRAUKA (ATMINTINĖ DARBUOTOJAMS)

Atsparumo korupcijai modelis LTG įmonių grupėje remiasi antikorupcine vadybos sistema, įdiegta vadovaujantis tarptautiniu standartu ISO 37001:2025 „Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“. Remiantis standarto reikalavimais, kiekvienas LTG įmonių grupės darbuotojas prisideda prie atsparios korupcijai aplinkos kūrimo ir tobulinimo.

Kiekvienam svarbu:

- Būti susipažinusiems su svarbiausiais teisės aktais, užtikrinančiais atsparios korupcijai aplinkos sukūrimą ir tobulinimą: Atsparumo korupcijai politika, Interesų konfliktų valdymo ir prevencijos politika, Pranešimų apie pažeidimus politika, Darbuotojų etikos kodeksu;
- žinoti, kad LTG įmonių grupėje įdiegta ir veikia antikorupcinė vadybos sistema pagal tarptautinį ISO 37001 standartą ir kiekvienas yra atsakingas prisidedamas prie atsparios korupcijai aplinkos kūrimo;
- atpažinti ir identifikuoti savo veikloje kylančias korupcijos rizikas, numatyti jų valdymo priemones, bendradarbiauti atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą;
- rengiant LTG įmonių grupės dokumentus (politikas, principus ar metodikas) kreiptis į LTG Skaidrumą dėl šių teisės aktų projektų antikorupcinio įvertinimo;
- valdyti galimus interesų konfliktus:
 - teisės aktų nustatyta tvarka pateikti privačių interesų deklaraciją VTEK tinklapyje PINREG sistemoje (pagal įstatymą funkcijų vadovai, pirkimų procedūrose dalyvaujantys subjektai: pirkimų ekspertai, pirkimų komisijos pirmininkai ir nariai, pirkimų iniciatoriai ir supaprastintus pirkimus vykdančios darbuotojai) arba LTG vidaus savitarnos modulyje (pagal vidinius teisės aktus kompiuterizuotą darbo vietą turintys darbuotojai) „Skaidrumas 360“ per 30 d. nuo pradėjimo arba paskyrimo eiti pareigas LTG įmonių grupėje dienos. Atsiradus naujiems deklaruotiniams duomenims privačių interesų deklaracija atnaujinama nedelsiant ir ne vėliau kaip per 30 d.d. nuo naujų duomenų atsiradimo dienos. Esant poreikiui konsultuotis galite el. paštu skaidrumas@ltg.lt;
 - esant galimam interesų konfliktui nusišalinti nuo sprendimo priėmimo „Skaidrumas360“ savitarnos modulyje „Nusišalinimas“;
 - žinau, kad LTG įmonių grupėje laikomasi nulinės dovanų politikos, reiškiančios, kad visos gaunamos ir teikiamos dovanos, kurias galima teikti ir priimti pagal tarptautinį protokolą (albumai, knygos ir kt.), nusistovėjusias tradicijas (vaisės vidiniuose renginiuose ir kt.), reprezentacines dovanas (kalendoriai, knygos su įmonės logotipu), privalau registruoti „Skaidrumas360“ savitarnos modulyje „Dovanų registras“ per 5 d.d. nuo dovanos gavimo, teikimo ar atsisakymo priimti dienos. **Draudžiama priimti ir teikti:** pinigų, dovanų čekius, tabaką, alkoholinius gėrimus;
- įsidarbinus, per mėnesį, o jei veiklos pobūdis reikalauja kitaip – ne vėliau kaip per šešis mėnesius, privaloma baigti įvadininius korupcijos prevencijos mokymus ir išlaikyti žinių patikrinimo testą. Privalau nuolat tobulinti savo kompetenciją atsparumo korupcijai srityje dalyvaujant

įvairiuose skaidrumo iniciatyvose ar mokymuose (Skaidrumo akademija ir pan.), būti sąmoningu ir aktyviu;

- siekiant užtikrinti sankcijų laikymąsi, valdyti reputacines ir finansines rizikas, esant poreikiui kreiptis į LTG KC Sauga darbuotojus dėl fizinių-juridinių asmenų patikros;
- dalyvauti kasmetinėje tolerancijos korupcijai apklausoje ir kitose skaidrumo iniciatyvose;
- žinoti, kad siekiant užtikrinti skaidrią ir korupcijai atsparią aplinką LTG įmonių grupėje, galiu būti tikrinamas vadovaujantis Tikrinamų pareigybių sąrašais. Atrankų padalinys privalo inicijuoti kandidato arba laikinai einančio pareigas patikimumo patikrinimą, o LTG KC Sauga padalinys atlieka šią patikrą, kreipiantis į teisėsaugos institucijas;
- bendradarbiauti ir teikti informaciją atsakingam darbuotojui, tiriančiam neteisėtus atvejus, įgyvendinti rekomendacijas, kylančias iš tyrimo išvados;
- susipažinti su komunikaciniais pranešimais apie įgyvendinamas atsparumo korupcijai priemones;
- demonstruoti lyderystę – savo elgesiu rodyti tinkamą pavyzdį kolegoms, vadovams – periodiškai atlikti atsparumo korupcijai veiklos vertinamąją analizę, užtikrinti, kad jų atsakomybei priskirtose veiklos srityse veikla būtų vykdoma skaidriai ir sąžiningai;
- žinoti, kad sužinojęs apie galimą korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką privalau per įmanomai trumpiausią laiką pranešti LTG įdiegtais pranešimų kanalais;
- susidūrus su lobistine veikla, teisės aktų ir LTG Skaidrumo metodikoje nustatyta tvarka deklaruoti patirtą lobistinę įtaką;
- kartą per metus pateikti antikorupcinės atitikties deklaraciją, jei einu pareigas, kurioms šis reikalavimas taikomas.